

Št. 090

**NOVEMBER
2013**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolič, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Ana Breznik, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Peter Kvac, Barbara Jozelj, Marko

Nakrič, Peter Pitambar Pangerc, Žigažaga

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare,

Laura Ličer, Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa, Tjaša Žurga-Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana – Urad vlade RS za komuniciranje

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve – Ministrstvo za kulturo

Ministrstvo za zdravje – FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov
ne odražajo vselej mnenj uredništva.

ZA EVROPO GRE
ZA VAS GRE

Vidite, da v resnici

Evropsko leto državljanov 2013
www.evropskoletodrzavljanov2013

FUNDACIJA ZA
FINANCIRANJE
INVAJIDSKIH IN
HUMANITARNIH
ORGANIZACIJ
REPUBLIKE
SLOVENIJE

INSP
www.insp.si

Uvodnik:

KOLIZIJA PRAVIC

foto: osebni arhiv

»Ljudje imajo pravico, da na podzemnih prehodih ne hodijo mimo nekoga, ki ima morda kakšno bolezen«¹, »Ljudje, imajo pravico, da na podzemnih prehodih ne hodijo mimo nekoga, ki ... ? ... ki ima kakšno bolezen ...« »Ljudje imajo pravico, da na podzemnih prehodih ne hodijo mimo nekoga ... nekoga ... nekoga ... ki je bolan?!«

Dobro se zavedajo nekateri predstavniki na visokih položajih resnosti dandanašnje situacije. Treba bo zavarovati težko pridobljene pravice, pravice tistih, ki jih imajo pred tistimi, ki (jih) ne zaslužijo. Zaslužijo, ja, dobesedno. Splošna deklaracija človekovih pravic, sprejeta s strani Generalne skupščine Združenih narodov, razmetava s pravicami kar tako vsepovprek. Vsi se rodijo svobodni in imajo enako dostojanstvo ter enake pravice A dajte no, kdo bo pa prenašal tako naivno, idealistično sranje.

Enakost, ja, vsekakor. Danes smo vsi izenačeni. Ne pred zakonom, pred kapitalom. To je veliki izenačevalec. Vsakdo, ki ima kaj pod palcem, ne glede na raso, barvo, spol, jezik, vero, prepričanje ... ima pravice. Pravic še nikoli ni bilo tako preprosto meriti, seštevati, kopičiti ...

Ljudje imajo pravico, da kupijo majico za 4,99 evra, ki je bila izdelana v suženjskih razmerah držav »tretjega sveta«, ljudje imajo pravico, da vsak mesec kupijo najnovejšo tehnološko igralko, ki bo zavržena prispevala k uničenju ene živalske vrste, ljudje imajo pravico, da sekajo gozdove, ljudje imajo pravico, da izčrpavajo zemljo ali pa jo spreminjajo v zazidljive parcele ... Ene pravice so poceni, druge pravice so malo dražje, vse pa ... hja ... stanejo. Nekateri je mogoče preračunati v monetarne valute, pri drugih spet pa so valute človeška življenja in življenja drugih bitji, narave. Če nekje pravico kupim, jo mora seveda nekdo na drugi strani prodati ali pa, pošteno povedano, se ji odpovedati. Le preprosta, žalostna logika stvari.

In ena izmed zelo pomembnih pravic, ki sploh omogoča delovanje tega natančno merljivega pravičnostnega sistema: Ljudje imajo neodtujljivo pravico ne vedeti, ne videti, ne čutiti. Tako je treba nekoga, ki bolan leži v podzemnem prehodu in tako očitno kaže račun naših pravic, nepreklicno kaznovati, ga odstraniti ali pa še bolje, ga oglobiti. Bo vsaj vedel, da se pravic ne da tako poceni kupiti².

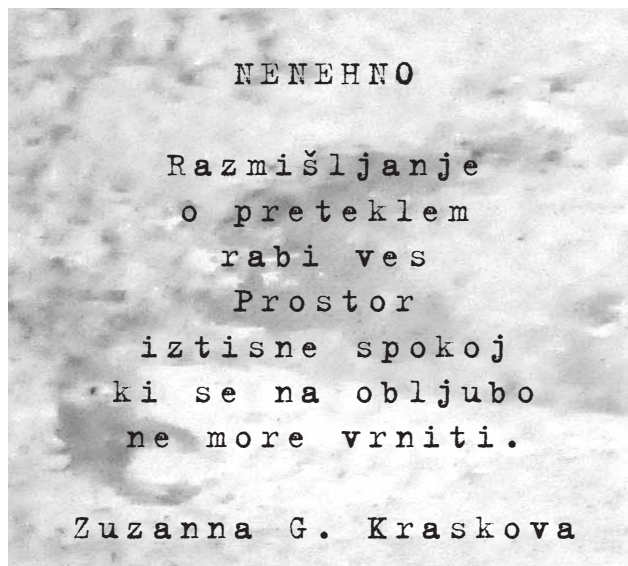
Luna Jurančič Šribar

¹ Izjava madžarskega ministra za socialne zadeve, družino in mlade Miklósa Soltésza ob uvajanju novega zakona, ki omogoča denarno kaznovanje in zapiranje ljudi, ki spijo na prostem.

² Op. neprevajalca: This is no SF, it's just us humankind and we are not so kind at all.

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 3 **TO SEM JAZ**
- 4 **MLADOST JE LIJEPA, ALI IPAK JE TEŠKO OSTARITI**
- 6 **EU-BUMERANG**
- 9 **TATU ZGODBA**
- 10 **CESTNI ČASOPIS - BISS**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDOTE IZ PRODAJE**
- 14 **DOGODKI**
- 16 **ZGODBE O KOLESIH**
- 17 **SOL IN KOPER**
- 18 **KRALJI ULICE IN ODGOVORNA UREDNICA**
- KRALJEV ULICE**
- 20 **GOSTUJOČI KOLUMNIST**
- 21 **KRALJICA IN KRALJICA**
- 21 **FILMOFILIJ**
- 22 **KRALJEVI RECENZOR**
- 24 **IZZA REŠETK**
- 25 **ANGAŽIRANA ANTROPOLOGIJA**
- 26 **PISMO BRALCEV**
- 27 **KLOŠARJI**
- 28 **BREZPLAČNE PRIREDITVE**
- 29 **OGLASNA DESKA**
- 30 **RAZVEDRILLO**

To sem jaz:

MARKO

foto: arhiv KU

Od ulice, preko droge, preko Jadrana, uživanja in trpljenja sem se znašel na društvu Kralji ulice. Ker sem se rešil droge, se imam res za kralja. Moja zgodba se je začela precej nazaj, ko je bila družina še popolna in je bil oče, moj idol, vodja, kralj, učitelj ..., še prisoten. Pri mojih 14. letih, v 90. letih je bilo to, je umrl za rakom. To so bila najpomembnejša leta za moje življenje, kajti kot otrok se pri teh letih najbolj naučiš življenjskih stvari. V družbah se je vrtela droga; heroin, kokain in trava. Ostale droge so prišle dosti kasneje. Vsak 15-letnik je na nek način hotel postati glavni za nekaj; nekdo je kradel, drugi so preprodajali, tretji so se pač spomnili drugih reči, samo da bi zaslužili ... Več kot si imel denarja, avtov, nakita ter žensk okoli sebe, na višji stopnici si stal. Tako se je vedelo (kdo je kdo). Zdaj pa še malo o meni. Tudi sam sem preprodajal in kradel, dokler se nisem navlekel na heroin. Zdelo se mi je, da se vzpenjam vse više, v bistvu pa sem padal vse globlje. Preko 10 let se je vleklo to narkomansko življenje, ki je zelo težko. Odvisnost je namreč terjala od mene (in pač od vseh narkomanov), da sem imel dnevno vsaj 50 tisoč sit ali po današnji »tarifi« 200 €/dan. Leta 2007 sta mi preostali samo še dve možnosti. Prva je bila, da si pripravim štrik, druga pa, da se rešim okolja, zato sem pobegnil v Pulo, kjer sem preživel 6 let in se očistil droge. Po tem me je nekaj začelo vleči v Ljubljano, čeprav nisem bil v stikih s sestro, pa tudi z mamo se vsa ta leta nisem slišal. V tem času je mama zbolela na živcih ter se zapila, tako da je končala na psihiatriji v Polju, kasneje pa na najhujši psihiatriji. Stanovanje so zaplenili, saj zame niso vedeli, pa tudi za sestro ne. Ostal sem brez stanovanja, za katerega se je oče zelo boril v smislu, da bi otrokom vsaj nekaj zapustil. Socialna služba mi ni znala ničesar razložiti, ko pa sem šel na stanovanjski sklad, so se vsi delali mutaste (češ da sem narkoman in bom itak celo življenje po zaporih), zato so stanovanje oddali. Tako sem na koncu obupal in si našel zavetišče za brezdomce, v katerem so me lepo sprejeli. Uporabljam lahko skupni WC, tuš, sušilec, TV, lahko perem garderobo, in kar je najpomembneje - imam streho nad glavo. Iskal sem zaposlitev na zavodu, toda od 200 prošenj, ki jih znam korektno napisati, sem dobil samo dve vabili na razgovor. Tudi tam nisem uspel, ker sem bil pač že kaznovan. Zato sem obupal še na tem področju in se napotil v društvo Kralji ulice, kjer so mi ponudili prodajo časopisov, s čimer zaslužim za mleko in kruh ter za cigarete, včasih pa na Kraljih dobimo tudi kak priboljšek. To bi bilo na kratko nekaj od mene.

OD ULICE, PREKO DROGE, PREKO JADRANA, UŽIVANJA IN TRPLJENJA SEM SE ZNAŠEL NA DRUŠTVU KRALJI ULICE. KER SEM SE REŠIL DROGE, SE IMAM RES ZA KRALJA.

MLADOST JE LIJEPA, ALI IPAK JE TEŠKO OSTARITI

Ob naslovu in celem stavku se globoko zamislim nad tem, kako resničen je. Mladost je lepa, vendar tistim, ki dočakajo 70 ali več let, dam priznanje in lahko jim samo čestitam, da so do tam prilezli. Mislim, da marsikdaj pozabljamo na upokojence, ostarele in starejše. V tem članku bi rada nekaj napisala o tem in o mojem pogledu nanje.

Eden največjih problemov starejših je osamljenost. Dejansko je, ko te čas povozi, zelo težko navezovati nove stike, prisotna je tudi nezaupljivost. Večina starejših se, logično, drži samo dobrih starih navad, ki jih poznajo. Tako se nasmejim ob spominu na gospo, pri kateri sem dolgo nazaj, še v dijaških letih, stanovala. Imela je novo mikrovalovno pečico, ki je bila (če se ne motim) nastavljena na 1000 vatov. Bolj ko sem ji dopovedovala, da ji bo vsako hrano scvrlo in ne pogrelo, manj me je poslušala. Ko sem zjutraj odhajala v službo, sem v smeteh opazila zažgane in črno preluknjane žemlje. Skoraj vsako jutro. To me spomni na dejstvo, kako nas čas vse povozi, ko postanemo starejši. Že sama opažam razlike med odraslostjo in mladostjo. Danes več nimam pojma, kam je aktualno hoditi žurat, 10 let nazaj pa sem obvladala celotno sceno, tako kot jo vsi mladi. Čas počasi odtiktava. Starejši so izjemno ranljiva skupina. Največji problem je, da večina ne kaže želje po tem, da bi se naučili kaj novega. Ker so osamljeni in ne navezujejo zlahka novih stikov, jih ta neodprtost še bolj odtuja od rešitve problema. In potem hitro naletimo na skrajne primere, posameznike, ki svojo osamljenost rešujejo na različne načine. Poznam gospoda, ki se je ob upokojitvi popolnoma posvetil tisoč in eni vrsti tečajev. Moja sorodnica je iz principa želela na tečaj računalništva, medtem ko je moja babi poseben primer. Večkrat se bojim, da ne bi pregorela. Vsak dan dela kot črna živina, čeprav nima v resnici ničesar pomembnega za počet. Mislim, da je v dveh letih že 3x prepleskala ograjo in razširila svojo njivo za par hektarjev, tako da hodi domov vsa izmučena in blatna od garanja na njivi, sešila si je pet vrst novih zaves in ne bom lagala, če rečem, da se njene stopnice vsakih 6 ur bleščijo od polirne mase. Tako pri njej kot pri drugih je problem, da se bojijo zakrneti in zato postanejo hiperaktivni deloholiki. To so seveda tisti, ki ne potrebujejo doma. Ko pa niso več sposobni skrbeti zase, pa pride na vrsto življenje v domu. Vsi se soočajo s strahom pred vselitvijo, če že imajo srečo in dobijo prostor oziroma sobo. To se razlikuje od doma do doma. Povprečno stane najem od 800 do 1000 evrov ali več, odvisno, ali imajo svojega zdravnika in zdravstveno osebo. V Sloveniji je več tisoč upokojencev, ki so v socializmu tako kot vsi imeli dobre službe in niso bili reveži. Danes pa si s 570 evri (ali celo manj) pokojnine ne morejo plačati bivanja v domu. Potem se vprašam: Kaj pa oni? Zakaj pa ne oni? Kako bodo oni? Med pogovori z osebjem upokojenskega doma in ljudmi, ki delajo z upokojenci, so vsi mnenja, da je danes s svojci popolnoma drugače kot pred 20 leti. Danes otroci mimogrede pozabijo na svoje starše. Tempo pahne to ranljivo skupino v še večjo osamljenost. Svojci so denimo primorani jemati svoje starše iz domov zaradi nezmožnosti plačevanja oskrbnine. Za človeka je kar naenkrat treba skrbeti 24 ur na dan, ga negovati in ga »prenašati« z vsemi slabostmi. Ko odhajajo v domove, starejše najbolj skrbi ravno sprememba okolja. Kdove koliko rečem se bodo morali odreči in kaj lahko vzamejo s sabo? Nenadna prilagoditev na majhno sobico namesto svoje hiše.

Lea Artist Mihaljč

Navezanost na okolico, sosedo in na svoje predmete. Kar naenkrat se morajo vsemu temu odpovedati. Prebrala sem čudovit članek nekega gospoda, ki je sicer imel zadostne finance, vendar je po ovdovelosti imel probleme z osamljenostjo. Zato se je odločil, da odide v dom. Zelo lepo je napisal, da je imel velik strah, vendar se je čez mesec ali dva navadil in danes je presrečen, saj je obdan z najrazličnejšimi ljudmi. Čeprav predstavlja starost ljudem problem in veliko skrbi, tudi finančnih, se najdejo primeri, ko so ljudje v domovih srečnejši kot sami doma. Na določenih gimnazijah obstajajo interesne dejavnosti, znotraj katerih dijaki obiskujejo starejše občane v domovih in na domu, jim prinašajo stvari iz trgovine in preživljajo čas z njimi. Ta način opravljanja interesnih dejavnosti se mi zdi hvalevreden, saj gre za izjemno lep pristop. Bolj ko sem poskušala pobrskati, kam vse se upokojenci v težavah lahko obračajo, manj sem našla. Mnogo storitev je namreč plačljivih. Od čiščenja, kuhanja, hišnih opravil, tečajev ... Vse je plačljivo. Zato mi je postalo jasno, zakaj se jih vendarle mnogo odloča za dom. Tam imajo pokrito vse, od zabave do izobraževanja, higiene in zdravstvenih storitev, do prehranjevanja in spanja. Edini problem se mi zdijo cene domov. Globlje kot razmišljam, jasneje mi postaja, da sta starost in skrb za starost danes velik problem. Naša generacija bo delala do 70. leta in bomo zato verjetno umrli, še preden bi doživeli pozno jesen življenja. Bolj ko se v ta problem poglobljam, bolj razumem upokojence in bolj se mi smilijo. Vedno z veseljem nesem kakšni stari mami vrečko ali pomagam sosedu pri zlaganju drv. Ne pozabite, da boste tudi vi nekoč stari, in poskušajte odpreti srce starejšim, med seboj si moramo vedno pomagati. Danes sem jaz, jutri si mogoče ti na vrste.

Maja Klemenčič

MELANHOLIČNA PESEM LIZANJA LIZIK

Era dna
Človek,
slabši kot pokvarjen pralni stroj,
mineva v kakem vlažnem stanovanju,
ko romantično namaka noge v
lavorju
in bere Story ...

Karmiss

SESTALA SVA SE V AVTU.
PELJALA SVA SE DOGODIVŠČINAM NAPROTI.
NA ZADNJEM POSTANKU SVA SI KUPILA DVE LIZIKI.
JAZ LIŽEM JAGODNO, TI LIŽEŠ LIMONINO.
VPRAŠAM TE: »A JE TVOJA LIZIKA DOBRA?«

REČEŠ: »JA.«

VPRAŠAŠ ME: »KAKA PA TVOJA?«

REČEM: »DOBRA JE.

A BI ZAMENJU?«

REČEŠ: »JAI!«

ZAMENJAVA LIZIKI.

OPAZIM, DA MI JE TVOJA BOLJ VŠEČ.

OPAZIM, DA JE TUDI TEBI MOJA BOLJ VŠEČ OD TVOJE.

LIŽEVA DALJE.

SREČNA SVA.

DOŽIVLJAVA TRENUTKE BLAŽENE SREČE, KI JE TAKO POGOSTO PRIČA PRVIH DNI ZALJUBLJENEGA PARA.
SREČNA SEM. ZELO.

MARUŠA

SPOMIN

PREVEČ ŽIV SPOMIN TI V SRCU JE OSTAL,
KO PRVIČ JE PADEL STREL VRH PLANIN,
ZASTAL KORAK OB GAMSU MLADEM JE,
KI ŠE TRENUTEK PREJ KRASIL PLANINO JE.
V OČEH NJEGOVIH VIDEL SI SIJAJ,
NEZNAN SIJAJ, KOT DA BI GOVORIL TI,
DA SMRTI ON SE NE BOJI.

DOLGO SI OB GAMSU STAL,
DOLGO PREMIŠLJEVAL,
DA UGASNIL ŽIVLJENJE MLADO IN NEDOLŽNO SI,
KI LE PO LEPOTI IN MIRU HREPENI.
TAKRAT OROSILO SE TI JE OKO
IN V SRCU DAL SI OBLJUBO TO,
DA PRELEP PLANINSKI SVET
NE SME TAKO UMRET.

MINILO POL STOLETJA JE,
PUŠKA ŽE PRETEŽKA JE,
IN KO VČASIH ZREŠ TJA V GORO,
SPOMINI SE TI VRNEJO,
SPOMINI NA GAMSA MLADEGA
IN SIJAJ V NJEGOVIH OČEH LE,
DA ZDAJ DRUGAČE GOVORI
IN STRAHA PREBRATI TI NE PUSTI.

JANI ZUPAN

CITATI

BORIS PAHOR:

MOJE KNJIGE ŠE POSEBNO RADI PREBIRAJO MLAJŠI,
NAJBOLJ TISTI V DOMOVIH ZA OSTARELE.

BORUT PAHOR:

JAZ NATANČNO VEM, KAJ IN KJE JE PROBLEM,
AMPAK MI NI NITI MALO JASNO, KAKO GA REŠITI.
CELE NOČI RAZMIŠLJAM, PA SE NE SPOMNIM.

ALENKA BRATUŠEK:

TO NI RES,
DA JE SITUACIJA V SLOVENIJI POPOLNOMA ISTA,
TRENUTNO SMO MI ZMAGALI IN SMO GLAVNI.

ZORAN JANKOVIČ:

JAZ BOM VSE ZRIHTAL IN TO Z NASMEHOM,
PA ČEPRAV ENO IN ISTO STVAR VEČKRAT,
ZA VSE OSTALO PA STA KRIVA SINOVA IN OSTALI.

PETER PITAMBAR PANGERC

EU-BUMERANG: INTERVJU S SREČKOM POGLADIČEM

(SLOVENCEM, KI JE ŽIVEL IN DELAL V TUJINI)

06
KRALJI
ULICE

KU: Se lahko predstavite našim bralcem?

Ime mi je Srečko Pogladič, star sem 47 let in se zadnje štiri mesece preživljam kot prodajalec časopisa Kralji ulice.

Zakaj ste se odločili prodajati Kralje ulice?

Časopis sem začel prodajati zaradi izboljšanja svojega finančnega stanja. Trenutno nimam rednih dohodkov, kar pa moje stanodajalke ne zanima. Socialna pomoč sama po sebi ne zadostuje.

Kaj ste počeli pred tem?

Delal sem kot varnostnik na Sintalu. Po štirih letih mi je 1. januarja letos potekla pogodba o zaposlitvi, ki mi je niso podaljšali. Delovno razmerje je bilo prekinjeno, ker podjetje ni imelo potrebe po delovni sili in tako sem pristal na Zavodu za zaposlovanje.

Ste si zatem iskali zaposlitev in na kakšen način?

Seveda! Službo sem iskal preko interneta, spremljal sem tudi oglase na Zavodu za zaposlovanje. S strani zavoda so mi pošiljali tudi elektronska sporočila z aktualnimi delovnimi mesti. Na ustrezne oglase sem poslal prošnje za delo.

Koliko prošenj ste poslali v tem času?

Poslal sem približno petdeset prošenj. Z morebitnimi delodajalci sem kontaktiral tudi preko telefona, vendar dlje kot do oblube, da me bodo v primeru potrebe po delavcu poklicali, nisem prišel. Te pa pri nas praktično ni.

Mislite, da je vaši starostni skupini težje najti delo?

Menim, da je starost že ovira. Vendar to, če je človek zdrav in si želi delati, ne bi smel biti zadosten razlog za nezaposlovanje starejših.

Ali vam s prodajo Kraljev ulice uspe zaslužiti dovolj za življenje? Zanima me tudi, koliko časa na dan delate?

Kakor kdaj. Ponavadi prodajam toliko časa, da zaslužim denar, ki ga potrebujem. Včasih tudi po šest ur in več. Včasih pa zaslužim dovolj že prej. Najemnino sicer poravnam takoj, ko prejmem socialno pomoč. S prodajo Kraljev pa imam dovolj za sprotne potrebe.

Kakšni so vaši načrti za prihodnost?

Glede na to, da pri nas ne najdem zaposlitve, sem si to začel iskati v tujini, in sicer preko zaposlovalnega programa EURES. Program omogoča zaposlitev v tujini brez posrednikov, zato se mi zdi to bolj varen način zaposlitve.

Kakšen program je to?

Program poteka na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje (ZRSZ). Namenjen je večji mobilnosti iskalcev zaposlitve v državah članicah EU, glede na dejanske potrebe posameznih držav po delovni sili. Pri nas te potrebe skorajda ni, v Avstriji pa je velika, kajti brezposelnost je pri njih zanemarljiva. Tako sem na ZRSZ-ju zasledil oglas in vložil vlogo, na katero sem praktično takoj dobil odgovor s terminom za razgovor.

Za kakšno službo gre?

Delo je v Avstriji. Gre pa za pomoč v kuhinji v hotelu v znanem smučarskem središču.

Kakšne so vaše izkušnje z delom v tujini?

V Nemčiji sem živel in delal celih 22 let. Med drugim sem delal v tiskarni, trgovini ... Tudi šolal sem se tam.

Kakšne so po vašem največje razlike med zaposlitvijo tam in pri nas?

Najbolj opazna razlika je, da delodajalci spoštujejo zakonodajo. Plače so redne in zaposlitev je varna. Pogoji dela so boljši, da višine zaslužka sploh ne omenjam. Poleg tega ti delodajalci

foto: Jean Nikolić

nudijo nastanitev, prehrano in dodatne ugodnosti, kot so sezonske smučarske karte s popustom ipd.

Kaj pa delo na črno? Kako je s tem?

Delo na črno je seveda prisotno, toda v manjši meri. Država ima urejen trg dela, zato ni posebnega razloga delati na črno, storilce pa strogo kazensko preganjajo. Stvari ne stojijo, tudi nepotizma je manj.

Znane so zgodbe, ko tuji pri nas ostanejo praznih rok. Kako je s tujci v Nemčiji?

Menim, da so tujci tam pošteno plačani. V nasprotnem primeru so najverjetneje delali preko posrednika.

Kakšne pogoje ste morali izpolnjevati za zaposlitev, ki jo iščete?

Zadostuje osnovno znanje nemščine, aktivno znanje pa ti odpira vrata na stežaj.

Bi ostali v tujini, če bi vam ponudili stalno službo?

Upam, da me ne bo nazaj.

Imate kakšen nasvet za iskalce zaposlitve?

Če izpolnjujete pogoje za delo v tujini, predlagam, da se podvigate. Ne verjamem, da se bodo stvari pri nas v doglednem času spremenile na bolje. Zakaj izgubljeni čas, če ni perspektive?

Še kakšna beseda naši politični eliti?

Političnega komentarja ne bi dajal. Naši politiki niso vredni besed. Še enkrat poudarjam, da ne verjamem, da se bo pri nas v kratkem spremenilo na bolje. Srečno.

Intervju pripravil Jean Nikolić

AVTOHTONA VRSTA: ZAVIST - NEVOŠČLJIVOST ALI PO DOMAČE FOVŠIJA

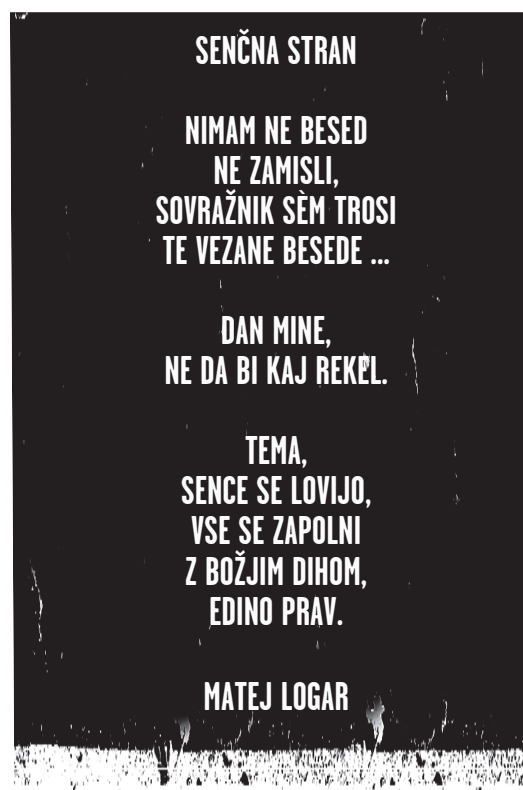
Zakaj nisem tak kot večina Slovencev?
Zakaj nisem fovš Billu Gatesu za njegove milijarde \$?
Tomu Cruisu, ker je tako lep?
Madonni, ker je lani zaslužila preko 100 mio \$?
Obami, ker je vedno zagorel?
Jennifer Lopez za njeno rit?
Micku Jaggerju za Satisfaction?
Borutu Pahorju, ker je predsednik?
Sosedu za boljši avto?
Sosedu za solato?
Nekomu z ulice, ker ima ogromen vamp?
Zakaj, zakaj, zakaj?
Bi me moralo biti sram, ker jim ne zavidam? Seveda, saj lahko izgubim državljanske pravice, ker ne ustrezam standardu (ali vsaj značaju) povprečnega Slovenca.
Bi moral posekati sosedovo slivo, fentati njegovo kravo, ker daje več mleka kot moja, predreti gume ne njegovem BMW-ju, ker imam jaz le Fiesto?
Ne! Raje se bom preselil na Tihomorske otoke, kjer ne poznajo fovšije.
Ampak tudi meni so fovš, začenshi s sorodniki, pa na cesti, taki so tudi bivši kolegi. Pa ne gre toliko za materialne dobrine, kot fovšijo zaradi načina življenja, svobode, teka (laufanja), mojih potovanj, skratka za vsega, česar si sami ne zmorejo, ne znajo ali ne upajo privoščiti. Ne poznajo pojmov ustvarjalnost, kreativnost, samoaktualizacija. Luzerji.
Slovenci smo sinonim za fovšijo. Državo bi brez težav preimenovali v Fovš republika Slovenija. Saj poznate ponarodele izraze »zelen od zavisti«, »naj se ti drevo posuši« ... Pojdite v soboto na ljubljansko tržnico med branjevke in ljudi, pa jim prisluhnite: »Veste, naša soseda in tisti njen fant, ta baraba – le od kje mu tak avto?« Ali pa: »Že tretjič je noseča, jaz pa že pet let čakam na vnuka.« Pa niti ni treba iti med narod, poglejte kar v parlament, najvišje politično telo naše Slovenije. Drug drugemu so fovš, jasno, da na račun ostalih Slovencev. Ta je fovš drugemu, ker ima ta pravo diplomo, on pa le ponarejeno.

Tjaša Žurga-Žabkar

Kaj enciklopedija pravi o zavisti?

Je občutek velikega nezadovoljstva, da nekdo ima, kar si osebek želi. Ta osebek je čustveno, moralno in tudi drugače nepopolna (ne)osebnost, nesposobna, da kreira, ustvarja in se samoaktualizira drugače kot le v zavisti. To lahko pripelje najmanj do zlobnih misli - namer - ali pa celo do zla in agresije. Kako je nekdo nekaj ustvaril (udejanjil), ga niti ne zanima. Zagovarja dejstvo, da tisto pripada tudi njemu.

Arne

07
KRALJI
ULICE

INTERVJU: DAMIR AVDIĆ

Bosanski psiho in Diplomatz je najbolj znan kot pesnik, pisatelj, glasbenik in performer. Potem ko je zapustil skupino Rupa u zidu, je začel svojo samostojno pot. Pred kratkim je izdal svoj peti samostojni album Human Reich. Je neizprosni in oster lirik, ki opozarja na družbene nesmisle in realnost, v kateri živimo. Distorzija je stalni spremljevalec kitarskega zvoka, kakor tudi poezije same. Njegova glasba ima močno sporočilo. Lahko bi rekel, da skozi glasbo izraža svoje politično stališče, kar je v glasbenem svetu dandanes redkost. Napisal je tudi monodramo Most na kavi, glasbo za gledališko predstavo ter igrani in dokumentarni film, izdal pa je tudi pesniško zbirko. Tuzlanski kitarist, hardcorovska duša, upornik z razlogom ali pač preprosto filozof nam je odgovarjal na naša vprašanja.

Od leta 2009 živite v Ljubljani. Kakšno življenje vam ponuja, kaj vam je všeč in kaj ne?

V Ljubljani mi je všeč skoraj vse. Če bi mi rekel, naj ti naštejem vse, kar mi ni po godu, ne bi vedel, kaj reči. Mesto, država, podnebje, vsega tega ne vežem na politično situacijo, temveč na ljudi, ki me obkrožajo. Poleg tega je Ljubljana dovolj veliko malo mesto, ki ga zlahka prepešam, obenem pa v njem najdem vse, kar najdeš tudi v milijonskem mestu. Vem, da ljudje v svojem rojstnem mestu, v katerem živijo vse življenje po navadi vidijo v glavnem negativne stvari in ga največkrat kritizirajo. Ljudje mislimo, da so dobre stvari samoumevne, slabe pa presežek, vendar ni tako. Tako dobre kot slabe stvari so samoumevne, tako eno kot drugo je presežek.

Kaj se vam zdi največja razlika med življenjem v Jugoslaviji in življenjem v današnjih samostojnih republikah? Ste bili rojeni, ko je bilo bolje?

Nisem. Danes je bolje. Vendar ko slišiš mojo generacijo ali tisto deset let mlajšo, kako se pritožuje čez današnji čas in razlagajo, kako je bilo prej bolje, je to zato, ker je danes vse breme življenja na nas samih, takrat pa je padlo na naše starše. V Jugoslaviji sem preživel svoje otroštvo, adolescenco, mladost, tudi nekaj zrelih let in ves ta čas so moji starši delali, jaz pa sem »fural« svojo zgodbo brez vsakršnih obveznosti. Če se izrazim pesniško, »bolio me kurac«, danes pa me boli hrbet.

Verz vaše pesmi pravi »kad je rat samo videospot, u kome statisti umiru džaba«. Kako ste doživeli vojno? Kako gledate na ta mučen čas?

Ko je enkrat za tabo, se spomniš stvari, ki niti nimajo zveze z vojno, razen tega, da so se dogajale v tistem času. Spomniš se na ljudi, s katerimi si se družil, na tiste, ki si jih imel rad ... seveda če imaš srečo in nisi izgubil nikogar, ki ti je bil blizu. V nasprotnem primeru je spomin popolnoma drugačen.

Ker veliko nastopate, se večkrat sprašujem, ali bi za sebe rekli, da ste kantavtor, ki z električnimi rifi ubira svojo pot, ali ste one-man band?

Sem le kitarist, ki svoje verzje izvaja glasno, ti pa me lahko opišeš, kakor te je volja.

Ljudje vas poznajo tudi po imenu Diplomatz, čeprav vaša besedila niso prav nič diplomatska. Kaj vas navdihuje, kaj nam želite sporočiti?

Vse, kar vidim ali slišim, ima potencial in lahko konča v moji pesmi. Odvisno pa je od tega, kaj me tisti trenutek najbolj navduši ali prizadene. Samo ime Diplomatz je nastalo po istoimenski pesmi z mojega prvega albuma. Ko so me na prvih koncertnih nastopih vprašali, kako naj me najavijo, sem rekel Diplomatz, in sicer brez kakega tehtnega razloga. Ko sem bil prvič povabljen igrati v Slovenijo, v Tolminu sem igral v klubu Moskva-Petuški-Tmin, so me vprašali enako, pa sem jim odvrnil, naj napišejo Damir ali Diplomatz

foto: Alen Zulić

ali kaj drugega. Tako so na plakat napisali Bosanski psiho, ki je ravno tako verz iz že omenjene pesmi. Izgleda, da se tudi njim nisem zdel preveč diplomatski. :-)

Ste kdaj razmišljali, kako bi zveneli z bendom? Bi bilo sporočilo še vedno tako močno?

Ne bi bilo. Bend je nekaj povsem drugega. To, kar imam jaz, pa je svoboda.

Ste kritik družbenega in političnega dogajanja. Bi za sebe rekli, da ste utopist?

Za sebe vedno rečem, da sem realni utopist. Vem, kaj je mogoče in kaj ne, a se kljub temu odpovedujem domišljiji kot vodilu.

UTOPIJA! (Grško U = ne, TOPOS = kraj, torej nikjer ali neobstoječi kraj.) Samo besedo razumemo kot zamisel idealne družbene ureditve, socialnih, političnih in moralnih vrednosti, ki v stvarnosti niso uresničljive. Že leta 1516 je sir Thomas More v filozofsko-literarnem delu Utopija predstavil vizijo idealne države. Kako se lahko približamo temu kraju?

Ne vem. V Španiji obstaja utopično mesto Marinaleda. Za sebe pravijo, da so utopična država. Mesto obstaja približno dvajset let, toda ustanovitelj mesta je že davno tega začel s to zgodbo. Takoj po Francovi smrti je začel iskati zemljo, na kateri bi lahko uspešno uresničil svoje ideje. Tam je življenje »idealno«. Policije ni. O vsem odloča svet dvestotih ljudi. Kar se dogovorijo, to tudi izpeljejo. Vsi imajo enako plačo, zdravniki, čistilke, vodoinštalaterji, zidarji ... Skupaj gradijo hiše, obdelujejo zemljo, vse je zelo poceni ... Vendar midva ne bi mogla kar tako vkorakati tja in tam zaživeti. Najprej bi naju preverili in se nato na podlagi podatkov odločili, ali bi naju sprejeli. Mesto je bilo zgrajeno iz nič s strani ljudi, ki so bili absolutno za to. Če skrajšam, so s svojo utopijsko sanjsko državo dokazali tudi, da nekaj takega ni mogoče uresničiti, če za tem ne stoji čisto vsak posameznik. Če kogar koli silimo v nekaj, česar noče, bo to vsekakor propadlo.

Ljudje so s svojim socialnim položajem zelo nezadovoljni. Koliko je vam potrebno, da ste zadovoljni?

Ne potrebujem veliko. Sreča ni kvantiteta, sreča je stanje, ki ga moraš prepoznati. Vendar je to vse težje, saj smo medijsko, politično, kapitalistično (poimenuj to kakor koli že) zbombardirani z »idealom« sreče, ki jo potem zaman iščemo. Z vsako novo naslovnico se nam bolj oddaljuje.

Imate kakšno sporočilo za bralce časopisa Kralji ulice?

Berite naprej.

Ste ga že kdaj kupili?

Sem. Moja žena ga več ali manj redno kupuje in ona mi je razložila, kdo so Kralji ulice.

Zadnja misel?

Srečno.

Intervju pripravil Jean Nikolić

TATU ZGODBA

foto: Klavdija Krapež

Tatu sem si dala narediti, ker sva z mojim tedanjim fantom imela rojstni dan istočasno, zato sva tudi izbrala isti kitajski podznak. Sama nisem želela imeti napisanega njegovega imena. Tako je pri mojih 19ih letih ostal tatu nedokončan. Zato vam svetujem, da razmislite, preden si boste dali vtetovirati nekaj, saj bo to za celo življenje. Sicer lahko tatu sčasoma zbledi, vendar vseeno.

Marizela

DIVJINA

Pogledam
te.
V tebi zaznam
odsev divjine,
divjine
mene
in
tebe,
ki opeva
lepoto daljave.

Iva Tisa

09
KRALJI
ULICE

Zastoj

Hrbet je asimetričen oltar,
ki pusti polzeti ledeno vino,
da koža ne čuti
in očem ni mar.

Prsi so speči vulkan,
deset na deset let
že vzbujaajo žar.

Kar?

Karmiss

ČE MI KDO DA 5 EVROV, PRIZNAM, DA PRI NAS NI KORUPCIJE.

N2

CESTNI ČASOPIS - BISS

010
KRALJI
ULICE

V okviru letošnje konference INSP (Mednarodne mreže cestnih časopisov), ki se je tokrat odvila v Münchnu, smo imeli priložnost поблиže spoznati, med drugim, tudi njihove prodajalce cestnega časopisa. Sama sem navezala stik s Katarino (po dolgem času se je spet malce preizkusila v materinem - t.j. hrvaškem jeziku, kar ji je očitno prijalo), ki je pristala na intervju. Dogovorili sva se, da ji pošljem nekaj vprašanj, ona pa je bistvo zaokrožila v krajšo življenjsko zgodbo. To v celoti objavljamo v prevodu. K njej bi, namesto uvoda, dodali še intervju z gospo Hildegard Denninger, eno izmed ustanoviteljic BISS-a.

Od kje ime projekta in časopisa?

BISS je nemška kratica za »Državljanje s socialnimi problemi« (Bürger in sozialen Schwierigkeiten). Sicer pa pomeni tudi ugriz, tako da je ime neke vrste besedna igra.

Kdaj ste začeli s projektom cestnega časopisa, od kje ideja in ali ste bili ob tem deležni podpore skupnosti?

S projektom smo začeli 17. oktobra 1993, ko je izšla prva številka BISS-a. Na idejo smo prišli po vzgledu Big Issua iz Londona, ki je bil prvi profesionalni cestni časopis na svetu. Skupnost nas je pri tem močno podpirala. Dobili smo dovoljenje za prodajo cestnega časopisa na mestnih trgih in postajah podzemne železnice. Prvo leto so prodajalci poleg prodaje lahko obdržali socialno podporo. Župan mesta München Christian Ude nam je velikokrat odstopil/ namenil svoje knjižnično nadomestilo (akontacija plačila izposoje knjig, ki pripadajo avtorju glede na količino izposoje).

Koliko prodajalcev imate, ali so stalni in ali morda obstaja omejitev prodaje denimo za prodajalca na dan?

Trenutno imamo registriranih približno 100 prodajalcev. Vsak mesec jih vsaj 80 prodaja časopis. Glede prodaje nimamo nikakršnih omejitev, to pa zato, ker če prodajalci v dveh ali treh mesecih prodajo več, kot morajo, glede na pogodbe o zaposlitvi, avtomatično napredujejo (kar se plače tiče) v višji razred. Naslednje leto bomo k temu dodali še dodatek k plačam za dva najboljša prodajalca, ki prodata več kot 1200 izvodov mesečno. Prodajalcem nudimo več vrst zaposlitve, in sicer glede na količino prodanih izvodov. Polna zaposlitev ima tri kategorije - če posameznik proda 800 časopisov mesečno, dobi plačilo 1050 € neto, za 1000 izvodov 1150 €, za 1200 pa 1250 €. Obstaja pa tudi pogodbeni opcija prodaje, in sicer če nekdo

proda 325 časopisov (le za upokoјence), za to prejme 400 €, za 400 izvodov 570 € in za 600, 850 €. Na to ni obdavčitve. Poleg tega vsak plačan prodajalec dobi mesečno karto za podzemno železnico za osnovne 4 cone, po prvem letu pa vsako leto dodatno mesečno še 40 €, namenjenih pokojninskemu varčevanju. Zaposlitev s polovičnim časom je namenjena posameznikom, ki zaradi zdravstvenih ali ostalih težav niso sposobni prodati več kot 800 izvodov.

Slišala sem, da vašim prodajalcem nudite še dodatne usluge - kot je npr. brezplačna zdravstvena oskrba ...

Res je, BISS svojim prodajalcem zagotovi nabavo pohištva za prvo vselitev v stanovanje, prav tako pa pokrijemo znesek za očala, popravilo zob (in/ali umetne zobe), slušne pripomočke in druge oblike pomoči, ki jih zdravstveno zavarovanje ne krije. BISS prav tako zagotavlja kreditno svetovanje in pokriva osnovne dolgove prodajalcev iz donacij.

Kako se financirate?

Veliko donacij dobimo ravno zaradi našega zaposlitvenega modela, ki je Münchencanom zelo všeč. Na ta način prihranimo javni denar in posamezne prodajalce motiviramo, da naredijo nekaj zase in s svojim življenjem. Ljudje lahko na lastne oči opazijo napredek pri posamezniku. Všeč jim je tudi to, da donacij za časopis in osebje ne porabljam o mi, temveč gre do neposredno prodajalcem in ostalim revnim posameznikom ali pa projektom, ki so namenjeni pomoči siromašnim in brezdomnim. Odobravajo dejstvo, da v časopisu objavimo letno finančno poročilo, tako da bralci in donatorji točno vedo, za kaj je bil denar porabljen. Plačilo za osebje, časopis in stroške, povezane s tiskom in z ustvarjanjem časopisa, večinoma pokrijemo s prodajo samo in z nekaterimi oglasi (reklamami). Tako si vsaj mi razlagamo, zakaj sploh dobivamo donacije.

Na kaj ste v zvezi s svojim delom/ poslanstvom najbolj ponosni?

Najbolj sem ponosna na Bissov zaposlitveni model.

Kaj je vaš moto?

Na življenje vedno poglej s svetle plati in se pogumno zavzemaj za socialno pravičnost.

Bi sami dodali še kaj, kar se vam zdi pomembno?

Cestni časopisi bi morali vedno zaupati prodajalcem. Nikoli si ne bi smeli dovoliti reči: naši prodajalci ne zmorejo tega ali onega. Najprej bi se morali obrniti na

prodajalce in jih vprašati, kaj hočejo, se potem skupaj dogovoriti in zadevo izvesti. Če se ne izide, še vedno lahko končaš zastavljeno ali pa preprosto spremeniš potek. Vendar moraš prej poskusiti vsaj enkrat ali dvakrat oziroma za določeno obdobje.

foto: osebni arhiv

Prodajalka Katarina se predstavi:

Sem Katarina Gutewort, rojena Herman, in sicer 20. 9. 1954 v Međimurju, v kraju Čakovec. 1969. leta sem s petnajstimi leti odšla v Nemčijo. Moj oče je takrat že delal tam, saj smo, revna družina, kakršna smo pač bili, upali na lepšo prihodnost. Po določenem obdobju sem si zagotovila vse pogoje za solidno življenje. Vodila sem manjše podjetje, v bistvu kiosk. Izkazalo se je, da ima moj mož, Nemec, probleme z alkoholom, zaradi česar sva posledično izgubila posel in postala brezdomca.

foto: osebni arhiv

Leta 1993 je mož uspešno zaključil rehabilitacijo, (o)zdravil se je alkoholizma. Kaj kmalu se je aktivno vključil in tudi sodeloval pri snovanju cestnega časopisa BISS. Ker mi nikakor ni uspelo najti službe, sem leta 1994 v mestecu Freising, v neposredni bližini Münchna, začela prodajati naš časopis – BISS. Zaslužek je bil dober. Sčasoma pridobiš stalne kupce, s katerimi zmeraj prijetno pokramljaš in ki jih poznaš po imenu. Če se zgodi, da me slučajno ni na običajnem »delovnem

mestu« (tj. mestu, kjer običajno prodajam), moje stranke kličejo v urad časopisa in poizvdujejo, če je z mano vse v redu. Z leti so ljudje postali do našega projekta zelo prijateljsko nastrojeni, priznajo naše dosežke ter tovrstno delo nasploh. Ampak ni bilo vedno tako, potrebno je bilo namreč kar nekaj časa, da so dojeli, kaj cestni časopis sploh je, in potem ugotovili, da v bistvu opravljamo službo, kot je vsaka druga. Na svoji lokaciji prodaje sem bila deležna že marsikatega darila. Če sem,

denimo, samo omenila, da me zebe v noge, sem dobila v poklon par čevljev. Če ste namreč dolgo na istem mestu, postanete kar dobro znani in tudi priljubljeni, ljudje pa so do vas na splošno prijateljsko razpoloženi. Moje sanje so, da bi si privoščila dolg dopust in si ogledala malo sveta.

MG

ZGODBA O ..., 6. DEL

Ko se je začel medsebojni odnos med Don Pierinom in Alfredom, je slednji o njem veliko govoril svojim prijateljem na cesti. Don Pierino je postal interesanten in so ga seveda tudi sami hoteli spoznati. Kdor ga ni spoznal že na Piazza Navoni, je večkrat šel z Alfredom k njemu na dom. Vedno več jih je bilo in vsi so se, zapuščeni, kot so bili, pri Donu počutili domače, sprejete. Končno se je našel nekdo, ki jih je poslušal in jih vsaj poskušal razumeti. Toda prepad med njimi je bil kljub vsemu še vedno globok. Don Pierinov svet je bil drug planet, ki so ga oni že davno zapustili – seveda če so na njem sploh kdaj bili. Don Pierino pa je dojel, da bi rad na vsak način zgradil most čez ta prepad in če že ne mostu, vsaj brv, po kateri bi nekako prišli drug do drugega. Treba je razumeti, da sta bila to dva različna sveta z različnimi pogledi na življenje. Za vsakogar je bila nasprotna stran nekakšen tujek. Skratka, obiski Alfredovih prijateljev so delovali bolj kot naključje. Vse je bilo, bolj kot ne, kaotično. Delovalo je kot več srečanj brez obveznosti in odgovornosti. Toda ... ne le da je tako delovalo, tako

je tudi bilo. Malo čaja, nekaj za pod zob in hvala lepa ter nasvidenje prihodnjič, ko te bomo, dragi naš duhovnik, spet potrebovali. To je Don Pierina begalo. To ni bilo v njegovem urejenem duhovniškem stilu. Vse skupaj ni imelo neke rdeče niti, celo smiselnosti ne. Hotel je nekaj več. Hotel je na nek način priti do tega, da bi obiski dobili smisel. Ne le obiski, želel je, da bi imela življenja teh mladih nek smisel in neko vrednost. Toda kako?! Postaviti redovniška pravila? Ne bi šlo. Nihče jih ne bi sprejel, saj bi bila za mlade prestroga. Na silo spreminjati njihova življenja? Še manj – to bi bil popoln neuspeh. Don Pierino je tuhtal in se poglobljal v zadevo. Razmišljal je o vseh pogovorih in v novih razgovorih poskušal še bolj razčleniti spoznanja. Vedel je, da nekaj, nekakšen red, pravila, pa čeprav ohlapna, mora postaviti. Vsakdo mora sprejeti vsaj neko odgovornost in se je držati. Vse skupaj pa je bilo še vedno ena velika skrivnost.

Taubi

Z.G.U.B.A., HUMORESKA, 13. DEL

Ker mi fizična dela očitno niso ležala oziroma sem bil totalni antitalent za kar koli, kar je vsaj malo dišalo po fizičnem naporu, je moj briljantni um prišel na idejo, da se poizkusim v intelektualnih vodah. Toda v čem? Naj začnem pisati knjigo, kujem pesmi ali pa morda poprimem za čopič, ali pa se malce še slikarsko preizkusim? Vraga, če je uspelo da Vinciju s tisto Mona Liso, ki jo občuduje ves svet, bo pa tudi meni, a ne? No, to idejo sem kaj hitro opustil, saj je slikarski pribor pregrešno drag! Kaj potem? Knjiga? O čem, za vraga, pa naj pišem? Po moje bi to prišlo v anale kot najkrajša knjiga na svetu, da o nesmiselnosti vsebine niti ne izgubljam besed! Pesmi? To bi pa mogoče šlo. Že Prešernu je uspelo s pijansko himno in če se na kaj spoznam, je to pijača. Ampak kakor koli obrneš, prišel sem do ne vem koliko tisoč izpeljank katere koli pijanske pesmi, ki sem jo kdaj slišal. Ker pa moj um vedno iztisne kako domisljico, sem počakal do enaindvajsetega v mesecu, ko je, v

pojasnilo nepoučenim srečnežem, ki imajo službe, dan, ko se izplačuje socialna pomoč. Tako sem se pač enaindvajsetega usedel v lokalni bar, naročil liter vina in začel ustvarjati. Že natakarica Tinka je bila inspiracija za kakšno izjemno pesem, pa čeprav je gledala kot tele v nova vrata, češ, temu se je dokončno zmešalo. Saj priznam, da sem moral malce čudno zgledati z litrom vina in polo papirja ter svinčnikom v roki. Kar se vina tiče, mi je kar uspevalo, ampak ko sem izpil že polovico steklenice, nisem uspel najti naslova tej moji izjemni pesmi. Pa se je spet oglasil moj izjemni um, ki je prišel na idejo, da bi mi inspiracijo morda dalo kaj žganega, in sem naročil štamperle viskija. Seveda ne kakšne poceni šlamparije, ampak tistega ta pravega, saj navsezadnje ustvarjam umetnino. Pa je res pomagalo, dobil sem namreč naslov: Pesem. In se je spet zataknilo. Pesem že, toda o čem?! Naj skrajšam zgodbo o svojem brezplodnem ustvarjanju, ob katerem je um popolnoma odpovedal in povzame: Tisti dan sem

foto: Žiga Žaga

kljub brhkosti Tinke in potem Marjetke zapil vso socialno podporo in kakor vedno končal z glavo v straniščni školjki. Toliko o mojem intelektualnem snovanju.

Marko Nakrič

NEK AJ

cestnih

IŠČEM MALO MIRU

Za svojo odločitev
sem plačala visoko ceno,
prepojena s temo in svetlobo,
tepež za dobro jutro in lahko noč.

Tako razsipno,
z opaznim križem
na hrbtu presušenega telesa,
velikokrat ranjena,
kot preganjana žival
iščem košček zemlje,
kjer bi lahko v miru zaspala in zaprla
svoje oči.

Bi dušo prodala
za en sam topel objem,
a ne bom več ljubezni iskala.
Vrag je odnesel vse moje upanje,
le kam, tega ne vem ...

Katarina Kalaba

DOL, DOL

Dol, dol, jaz grem sam' dol.
Dol, dol, še niže navzdol,
noben mi ne bo težil,
sam' dol, dol, dol, jaz grem spet
navzdol.
Bil sem tam, kjer si ti zdaj,
tukaj sem, išči me, ne najdeš me.
Dol, dol, jaz grem sam' dol,
vse bi dal, vse, kar imam; nimam nič.
Dol, dol, jaz grem samo še navzdol,
še pa še, grem jaz dol, dol, navzdol.

Jani Zupan

LAŽI, LAŽI

Lepega dne nisem bil sposoben več
lagati. Ne drugim ne samemu sebi!
Seveda se to ni zgodilo čez noč, bilo je
potrebno potrpežljivo, vsakdanje delo
in močna meditacija ter preko manter
izkazovanje hvaležnosti vesolju za
obstoje! Da, rojstvo je bilo dar in iz leta
v leto sem ga »odvijal« ter spoznaval,
ko sem potoval naokoli ter po svojem
umu! Zakaj si ljudje tako radi lažemo?
Ker nismo zadovoljni, seveda! Bili bi
radi bogatejši, bolj vplivni, bolj
priljubljeni ... Redko kdo je tako
duhovno močan, da mu ni treba niti
govoriti, saj je že njegova avra
zadostna priča njegove
razsvetljenosti!!!

Petja Kuzel

VSE SE OBRNE ČEZ NOČ

Danes si gospod, a jutri si lahko brez
vsega. Zavedaj se tega vsak dan znova,
zahvali se, da imaš streho nad glavo in
topel obrok, tuš, svežo obleko in
človeka, ki te posluša ter mu zaupaš
vedno znova. Zahvali se za vse, kar
imaš. Ceni svoje življenje, ga spoštuj
in uživaj v vsaki sekundi. Zahvali se
gospodu, pa čeprav ne verjameš vanj,
moli za vse, ki nimajo ničesar. Ko hodiš
po ulici, se ozri okoli, sezi človeku v roko
in ga pozdravi. Nikoli ne obrni hrbta
sočloveku, nikoli ne reci: »Meni se to ne
more zgoditi«, kajti danes si gospod,
jutri si lahko brezdomec. Tudi meni se je
zgodilo to, bila sem stara devet let, ko je
našo družino uničil alkohol.

Vesna Smode

PLAMEN

V obraz in telo
je veter bril,
v srce ni mogel,
tam je plamen bil.

S hladnim vetrom
iz daljave zima je prišla,
ugasnil je plamen
in del mojega srca.

Dr. (posthumno)

RANJENO SRCE

Svojo dušo
nošim naprodaj
v stegnjenih
dlaneh.
Dlani so široko
odprte,
v njih je moje
ranjeno srce, ki ga
nihče noče.

Kavica

METADON

Metadon ti da krila,
ki se ne bodo kar tako zlomila.
Metadon ti da potuho,
saj sanjaš večinoma kar »na suho«.

Metadon ti da zavetje,
da obdržiš svojo integriteto kot svoje
imetje.

Metadon ti da »lažno« upanje,
da ko pomisliš nase, ti ne gre na bruhanje.

Metadon ti da samozavest,
da ostaneš »kvazi« sam sebi zvest.
Metadon ti da omejenost,
lažno in hkrati kruto resnično urejenost.

Metadon ti vse da in vse vzame,
da ti kmalu prav nič več ne ostane.
Na metadonu je vse možno,
tudi stokrat prevoziti križišče krožno.
Ne morem brez, ne morem z njim,
saj sem srečen, a hkrati blazno trpim.

David

TEBI

Hvala ti, da si si drznil biti to, kar si, in s
tem povzročil, da si me spomnil stopiti
na mojo pot. Zdi se mi, da si eden izmed
tistih, ki jih pošlje nebo, da se pojavijo
ob pravem trenutku na pravem mestu.
Ne morem ti opisati, kako globoko me je
najino srečanje pretreslo, presunilo,
prestrašilo, na novo opredelilo,
zaznamovalo in hkrati obogatilo. Si
nekdo, ki mu ne morem dati imena,
in to je najlepše darilo, ki sem ga lahko
dobila. Zdi se mi, da se je sprožil plaz, ki
ga nisem več mogla ustaviti. In ko bi ga
lahko, ga nisem več hotela. In čeprav se
je na začetku zdelo, da je vse skupaj le

trenutek, sem v tebi zaznala nekaj, česar nisem mogla natanko prijeti, a pomenilo mi je več, kot sem si upala priznati. Ko te gledam, vidim nekaj, česar ne znam poimenovati, vem samo, da mi zelo veliko pomeni. Dotika se globin, ki jih sama le težko dosežem. Prosim, ne boj se me. Branim vse, kar je sveto tebi. Za to, kar si mi podaril, je to najmanj, kar ti lahko dam. To zmorem. S hvaležnostjo.

... »Tedaj v brezupu je sonce zasvetilo, začutil sem, prav nič mi ni zbežalo, vse, kar kdaj sem užil, bilo je v meni.«
Goethe

Ahawi

DRŽI JEZIK

Včasih si reč'm, važn', da si sreč'n, pa da nisi lačen in od vseh drugačen ...

Kot ti, paše si oblečen, niši skoz tečen, najbolj povprečen in nad vsem presenečen ...

Ko premal' je preveč in ne smeš nič rečt. Držat jezik za zobmi, pa ne boli.

Neda

ANEKDOTE IZ PRODAJE

PRODAJA

Če prodajaš vedno na istem mestu, se te ljudje slej ko prej navadijo in ponavadi je tako, da srečuješ ene in iste ljudi. Logično, da ti isti dovek revije ne bo kupil desetkrat na mesec, zato zna biti včasih kar neodno.

Morda je bolje nekoliko menjavati prostor, kjer prodajaš, ampak če si vedno na istem mestu, ti bodo ljudje vedno kaj prispevali, četudi že imajo revijo. Tako se mi pogosto dogaja, da srečujem iste ljudi vsak dan. Na začetku meseca mi kupijo revijo, nato še vseeno prispevajo kaj, če se zopet vidimo.

Anistella

ZAKLEPANJE KOLES

V dveh letih, približno toliko časa pišem anekdote, sem opisal že marsikateri pripetljaj, ki sem mu priča med prodajo, sem namreč kot kaka skrita kamera. Pred mano se vrstijo različni dogodki – od tega, da je nekdo odpeljal kolo, ki so mi ga zaupali v varstvo, do zadnje nevšečnosti, ko se je gospa s petko zataknila v predpražnik. Včeraj proti večeru se je pred Hofer pripeljal starejši gospod, ki je pred vstopom s ključavnico na številke zaklenil svoje kolo. Ko je prišel iz trgovine, je presenečen ugotovil, da ključavnice ne more odkleniti. Seveda je poskušal na tisoč in en način, a mu žal ni uspelo. Ob tem je bil tako jezen, da je vse skupaj delovalo sila humoristično. Ko sem danes zjutraj prišel prodajat Kralje, bicikla ni bilo več tam, čeprav vam žal ne morem postreči z informacijo, komu in na kakšen način mu ga je uspelo odkleniti ...

Stripi

SE MI MUČI

Ker prodajam Kralje ob, po mojem, najpočasnejšem dvigalu v Evropi, se večkrat zgodi, da pač koga nanj tudi opozorim, saj ga je vseeno bolje uporabiti kot pa se z ogromnimi potovalkami mučiti po stopnicah. Se mi je pa večkrat zgodilo, da sem dobil v zameno odgovor, da sicer vedo za dvigalo, ampak si, ker se jim muči na vlak, ne morejo privoščiti razkošja vožnje z njim. Enkrat sem nanj opozoril tudi starejši angleško govoreči par in možakar mi je odgovoril, da je že v redu, da sta onadva tudi počasna, nakar je gospa pridala, da so verjetno uglašeni vsi

v isti prestavi. Ob tej priliki bi rad še sam ogorčeno pripomnil, da je dvigalo namenjeno invalidom in ne kolesarjem. Več kot utrujen sem od opozarjanja na to dejstvo, saj dobivam v odgovor same take kletvice, ki se jih ne bi sramoval niti najhujši lokalni pijanček, ob tem pa izgubljam ne samo živce, ampak tudi voljo do prodaje. Ko ti namreč nekdo v eni uri j*** mater po več desetkrat, ta pa ti je pred kratkim umrla, verjetno lahko razumete, da te vse mine. Na dvigalu so zelo dobro vidne oznake za prepoved vožnje s kolesom, ne samo v dvigalu, temveč tudi v podhodu, saj je pred nedavnim skoraj umrla najstnica, ker jo je podrl kolesar in dvigalo ni delalo, tako da so jo morali odnesti po stopnicah. Tudi sam sem že večkrat nosil kakega invalida, sicer ne sam, saj nas je moralo biti vsaj 5, da je ta podvig uspel. Zato še enkrat opozarjam, da ni nobenega izgovora za uporabo dvigala s kolesom, saj če ne morete upravljati s kolesom, Ljubljana več kot 150 let pozna javni prevoz!

Marko Nakrič

BRIKETI

Prodajala sem s svojo psičko na svojem starem mestu. Bil je dolgočasen ponedeljek, ljudje pa so bili sitni in nejevoljni. Po parih urah prodajanja sva se počasi odpravljali domov, ko je k nama pristopila gospa. Bila je navdušena nad psičko, pogovarjali pa sva se o psih, njenih in mojih. Vprašala je, če bi želela hrano za psičko. Seveda sem takoj pritrdila. Gospa je vzela mojo tel. št. in dogovorili sva se, da me naslednjič, ko pride v Ljubljano, pokliče in s sabo pripelje velik žakelj briketov. Te je sicer kupila za svojega psa, vendar jih ta noče več jesti, zato se je odločila, da jih da nama. Že vnaprej se ji zahvaljujem za donirano hrano.

Anistella

KRALJI ULICE NA NOGOMETNEM TURNIRJU V GRADCU

Športna sekcija Kraljev ulice je bila že tradicionalno povabljen na nogometni turnir brezdomcev v Avstrijo, natančneje v Gradec.

22. 9. 2013 smo se ob 7.00 zjutraj dobili na sedežu Kraljev, od koder smo z najetim kombijem odšli v Gradec. Pot nas je vodila po avtocesti mimo Maribora do Šentilja, tam smo prečkali mejo, ki je tako rekoč več ni, in po avtocesti oddrveli do Gradca. V Šentilju so se nam pridružili še fantje iz Slovenske brezdomske reprezentance, saj smo na turnirju predstavljali 2 ekipi. Žal smo že v prvi tekmi naleteli na zelo močno reprezentanco Avstrije, ki nam je nasula kar nekaj golov. Morda ne bi rabila iti vsaka njihova žoga ravno v naš gol, a vsaka čast našim igralcem, ki so se po takem šoku pobrali in naslednjo tekmo celo zmagali. Morda je bilo nekoliko moteče le to, da je bilo med tekami ogromno prostega časa, ampak turnir je bil zelo zanimiv. Edina temna točka je bila malica, saj je tisti mini kebab komaj zadostoval za cel dan. Zagato je rešil naš vodja, ki je nabavil sendviče. Tretjo tekmo smo nesrečno izgubili in čakalo nas je igranje za uvrstitev od 5 mesta navzdol. Na koncu smo med 9 ekipami osvojili solidno 6 mesto, kar je lep uspeh. Naša državna reprezentanca se je odrezala nekoliko bolje in osvojila 3

foto: Mitja Križančič

mesto. Čestitamo. Pot domov je menila nekoliko hitreje, saj smo se izognili tistemu kroženju po Gradcu, ki smo ga bili deležni ob pomoči navigacije ob prihodu na turnir. Ta turnir je minil skoraj brez vroče krvi v ekipi, vendar malo te »folklore« pa itak mora biti. Kdo je na koncu zmagal, žal ne vemo, saj smo zaradi dolžine poti odšli še pred velikim finalom. Ves turnir je snemala tudi ORF

in najverjetneje naredila zanimivo reportažo. Nekaj intervjujev sta dala tudi Bojan in Jani, tako da smo na koncu pustili kar lep vtis in dostojno predstavljali Kralje ulice v tujini. Nasvidenje Gradec in se vidimo drugo leto!

Mitja Križančič

OGLED TEKME MARIBOR - RUBIN

19. 9. 2013 se nas je s kombijem in avtomobilom vsega skupaj 12 navdušencev odpravilo na zdaj že redni obisk evropskih tekem v Maribor. Kakor vsak izlet do zdaj je tudi ta minil v prijetnem vdešju. Pred prihodom na stadion smo si nadeli vijolične drese, no, nekateri neučakani smo to storili že v kombiju med potjo iz Ljubljane v Maribor. Tudi tokrat je bil Ljudski vrt kar poln in odet v vijolično-rumene barve, na severnem delu pa je bila peščica ruskih navijačev. Tekma se je začela z naletom domačih, a žal se je že prva akcija Rubina končala z golom v domači mreži. Podobna slika se je ponujala do konca tekme. Maribor je igral in gostje so zadevali. Končnih 5:2 je glede na prikazano igro Maribora kar nekoliko previsok rezultat, a Rubin je bil, roko na srce, tokrat premočan nasprotnik. Nič ne moremo očitati igralcem Maribora, saj so se častno borili, in čeprav so izgubili, jim lahko samo čestitamo. Kralji pa smo doživeli še en čudovit in poučen športni dan, za katerega se lepo zahvaljujemo NK Mariboru za donirane vstopnice.

foto: Robert Wirth

Mitja Križančič

OTROCI APOKALIPSE - RECENZIJA

»To je zgodba o življenju. Kdor koli gledaš ta film, boš našel delček sebe v njem,« so uvodne besede pripovedovalca, ki uvede in zaključi zgodbo malo več kot enournega videa z naslovom Otroci apokalipse, katerega premiera je bila na društvu Kralji ulice septembra 2013. Posebnost tega igranega videa je, da ga od začetka do konca spremljajo glasovi »iz offa«, kar pomeni, da gledalci nikoli ne slišimo originalnega zvoka, ki je spremljal vse igrane prizore, slišimo pa notranje glasove glavnih igralcev, ki govorijo o njihovem intimnem razmišljanju, počutju in doživljanju v teh prizorih. Video nas torej popelje v svet doživljanja igralcev, medtem ko gledamo prizore iz njihovega življenja, ki se velikokrat dogajajo na cesti, v brezupu in praznem teku, v nezadovoljstvu, bolečinah in so velikokrat povezani z alkoholom in drugimi drogami. V videu skozi čas spremljamo zgodbe šestih ljudi, treh fantov in treh punc, ki živijo - pretežno na cesti - v nekakšnih začaranih krogih, ter treh študentk, ki - verjetno kot prostovoljke - poskušajo pomagati njim, a s tem tudi same sebi. Za tiste, ki jim

dogajanje v društvu Kralji ulice ni tuje, je video še posebno zanimiv, zato ker gre za zelo avtentične zgodbe in avtentične igralke in igralce, čeprav ni rečeno, da prav vsi igrajo samega sebe ali samo sebe. Proti koncu se nekatere življenjske zgodbe obrnejo na bolje in nekaterim se pokažejo možnosti pozitivnega izteka. Video se zaključi s prizorom v tunelu, v katerem pripovedovalec, ki ga poznamo že z začetka, izjavi, da »ima tega že zadosti« in »da gre ven«. Video, ki tematsko ne pomeni nečesa povsem novega ali še nevidenega, pa vseeno odlikujejo - med drugim - inovativna ideja vzporednega pripovedovanja zgodb brezdomnih in študentk, način sledenja notranjega doživljanja protagonistov s pripovedjo »iz offa« ter že omenjena vsebinska in osebna avtentičnost. Za vse to gre zahvala »produkciji ŽNJ«, skoraj 30 sodelujočim ustvarjalcem ter predvsem Taubiju, scenaristu in režiserju.

Bojan Dekleva

Po ogledu filma Otroci apokalipse sem začel premišljevati o vsakdanjem človeku. O človeku, ki je v nas vseh. Če ga le želimo videti in razumeti. Zgodbe, predstavljene v filmu, so izraz življenja, ki nam je vsem skupno, le da prikaže tiste poti, s katerimi se največkrat nočemo soočiti in jih odpravimo stran od oči. Poti, ki tečejo tiho in neslišno. Našel sem delček sebe v teh zgodbah, kot napove pripovedovalec na začetku. In z drugačnimi očmi zagledal ljudi, ki sem jih včasih imenoval za »klošarje«. V svetu preživetja se vsi soočamo s podobnimi izzivi in preizkušnjami. Teža odločitev nas potiska v situacije, ki jim velikokrat nismo kos in veliko nas je pred njimi nemočnih. Ta vrtnec nas posrka vase, da največkrat ne vidimo izhoda. In potem ... Nesmisel, obup, nemoč, razočaranje, pomanjkanje volje, izguba orientacije in nemožnost izhoda. Se ne srečujemo vsi ljudje s takšnimi občutki? Nekateri jih skrivamo ali pred njimi bežimo. Lahko jih sprejmemo ali pa pred njimi poklekemo. Prvi nekako krmarimo skozi življenje, bolj ali manj uspešno. Če ne, smo zapostavljeni, nerazumljeni in odrinjeni na rob. A vsi smo na istem. Tisti, ki se z življenjem v družbi ne znamo spoprijemati »uspešno«, smo obsojeni na življenje ob robu. Pozabljeni in odrinjeni od večine iščemo izhode na najrazličnejše načine. Lahko se umaknemo in živimo po svoje, lahko pa klonemo in smo potisnjeni v golo preživetje. Tavamo po labirintu življenja in se iz dneva v dan izgublamo. Tonemo globlje in globlje. Kako težko je v

takšnih trenutkih, ve vsak sam. Kaj storiti, ko smo tako nizko, pa je odvisno od vsakega posameznika. Veliko nas ne najde rešitve. Tedaj nas lahko reši le še smrt. Če pa se nam nasmehne sreča, najdemo sočloveka, vero, ljubezen, razumevanje in sprejemanje. Tedaj se lahko podamo navzgor. Tedaj lahko upamo in stopimo skozi vrata na novo pot.

Laki

PIKNIK UREDNIŠTVA, TIVOLI, 26. 9. 2013

Tu pa tam je fino malce odložiti delo in se povесeliti, predvsem pa odmisлити roke oddaje člankov, ta večna jabolka spora, za nekatere tudi povzročitelje čira na želodcu. Taka je zgodba, včasih bolj, včasih manj vesela, najbolj pomembno pri vsem pa je, da se zmeraj znova uspešno sestavi. Dobili smo se pri nekoliko razstavljenem ogrođju barke, morda Noetove, ki bi nam, gledano vremensko, prav prišla že naslednji dan. No, mi smo bili deležni zadnjih toplih sončnih žarkov in se ob tem (kako primerno) odločili za nove zmage.

MG

S KOLESOM V CENTER ŠPORTNEGA SVETA

V prejšnjih številkah Kraljev ulice smo spoznali različne oblike ležečih koles in njihove prednosti ter slabosti. V naslednjih številkah pa se bomo skupaj odpravili na kolesarsko potepanje iz Maribora v Archaio Olympio v Grčiji. S kolesom na 2.200 km dolgo pot na jug Evrope, ki se tako kot mi ubada z globoko gospodarsko krizo.

Tokrat sem za planiranje svojega kolesarskega potepanja porabil manj kot en popoldan. In še dobro, ker sem na terenu potem brez slabe vesti prilagajal svojo pot.

Kako sem sploh prišel do kraja Archaia Olympia? Željo sem imel obiskati Grčijo in ko sem skozi Hrvaško, Srbijo ter Makedonijo prišel z miško do Grčije, sem ugotovil, da mi manjka destinacija. Razprl sem nedavno prispeli zemljevid Grčije in se odločil poiskati kraj, pobarvan z rumeno v črni obrobi. Po legendi sodeč so to namreč turistično zanimivi kraji. In tako mi je v oči padla Archaia Olympia. Ideja mi je bila takoj vseč, saj od tod izvirajo olimpijske igre, in že sem imel cilj letošnjega potovanja.

Pri planiranju se nisem preveč obremenjeval z goratim predelom, ki sem ga imel namen prečkati, čeprav sem vedel, da je bilo že v Bolgariji - na moji prejšnji avanturi - precej težko, pa sem bil zgolj na obronkih hribovja, kjer na zemljevidu še niti ni bilo videti tako hribovito. Veselil sem se zgolj dejstva, da bom zopet potoval s kolesom.

A že prvi dan, kmalu po prečkanju hrvaške meje, sem prvič naletel na pokonci postavljeno cesto. Označena je bila s tablo 14 % in med prebijanjem na vrh tega sicer kratkega klanca sem pomislil: »Ampak pri nas se mi zdi, da 14-% klanci niso tako strmi ... Res pa je, da s seboj ne vozim 35 kg dodatne teže ...«

Skozi države bivše Jugoslavije

Jugoslavije sicer resda že dolgo ni več, ampak spomini na skupno državo so pa še kako živi. Tudi v Grčiji sem nekajkrat moral pridati, da gre za tisto Slovenijo iz nekdane Jugoslavije. In nekajkrat sem dobil postavljeno tudi vprašanje, kako je zdaj v EU napram tistim časom v Jugoslaviji.

Kolesarjenje skozi države bivše Jugoslavije je nekaj posebnega. Domačini radi obujajo spomine na stare čase v skupni državi in praktično vsi vedo, kje je Maribor. Saj ima skoraj vsak nekoga od bližnjih v Sloveniji ali je tam služil vojsko.

Že drugi dan potovanja sem v regiji Moslavina, na stojnici za sadje ob poti, vprašal za jajca, ker jih nikjer nisem uspel najti. Povsod, kjer so imeli izobešen napis, so jih ta dan namreč že prodali. In gospa, ki je z možem prodajala

Pogostitev pri družine Božiček

foto: osebni arhiv

sadje, je skočila ponje v hišo, ko sem rekel, da potrebujem zgolj tri. Medtem mi je gospod povedal, da sta pred približno tremi tedni gostila par, ki je prav tako potoval s kolesom, opremljenim s solarnimi celicami, in ki je bil namenjen v Kazahstan.

Vesel, da sem dobil večerjo, sem se odpravil naprej. Nedaleč stran sem ob cesti zagledal skupino, ki je nekaj proslavljala. Pomahal sem jim in se že odpeljal mimo, ko zaslišim za sabo glasen žvižg. Tomica iz družine Božiček je slavil prvi rojstni dan.

Kar odvleki so me k mizi in že je bil predme položen zvrhano naložen pladenj z mesom in krompirjem, zraven pa še krožnik s čebulo ter paradižnikom. Dobil sem tudi odlično domače rdeče vino. Privoščil sem si kar dva kozarca. Polovički, no ... Klepetali smo o tem in onem in bil je res prijeten zaključek dneva, čeprav sem do dnevnega počitka prekosaril še celih 25 km.

Tretji večer sem po polurni vedritvi v bifeju, kjer mi ni bilo treba plačati čaja, ker sem tako »nor«, da grem v Grčijo s kolesom, zatočišče ponovno našel za lovskim domom. A še preden sem si uspel pripraviti večerjo, sem dobil obisk.

Kljub nekoliko vinjenem stanju se je s kolesom pripeljal Ivica. Vračal se je iz Bosne, kjer je bil po nakupih, ker je ceneje kot na Hrvaškem.

Kupil je nekaj sladkarij za hčerko. Poklepetala sva o njegovih potepanjih s kolesom in preteklosti, ki ga je pripeljala do tega, da pije. Nekdaj je bil boksar in to celih 12 let.

Pred to štorijo je vlomil v lovski dom, češ da nekaj išče ... Prav zanimiva izkušnja, ko nekdo vlamlja v stavbo, medtem ko je vse, kar si želiš ti, miren prostor za prenočitev. Obrazložil mi je, da je lovec in da imajo notri stvari, ki jih potrebuje. Hkrati mi je na vsak način želel postreči s hrano, ki bi naj ostala od prejšnjega piknika.

Vmes je po telefonu govoril z nekom, ki je bil očitno v - njemu podobnem - stanju, da bo prišel noter na njegov način. V hladilniku bi moralo biti nekaj, s čimer mi lahko postreže, čeprav sem ga neutrudno prepričeval, da nič

ne potrebujem, in sem si vmes že pekel tri jajca, ki sem jih tokrat kupil pri neki starejši ženički.

Povedal mi je, da je imel dve majhni hčerki, ki ju je povozil tovornjak, in da je sicer začel novo življenje z drugo ženo in ima 4-letno hčerkico, ampak si preprosto ne more kaj, da ne bi včasih pregloboko pogledal v kozarec. Priznal je, da ima praktično vse, vendar mu nekaj enostavno ne da miru. Rad pa se usede na kolo, in čeprav mora na roko predstavljati med 18 prestavami, prevozi po opravkih tudi do 150 km dolge ture.

Prve srbske slive in voda iz izvira

Četrty dan potepanja sem naletel na prvi naravni izvir na poti in hkrati moje prvo prenočišče v Srbiji, nedaleč od mejnega prehoda blizu kraja Šid. Sledil sem gospodu s plastenko, ki je ustavil ob cesti in se podal po makadamski cesti proti nikoli dokončanem poslopju. Ne more biti kaj drugega kot izvir - sem si rekel -, pa še streho nad glavo bom imel ...

No, prvo je bilo res, slednje pa ne, ker je bila zgradba že zasedena. Prilastil si jo je namreč kuža, ki ne more uporabljati zadnjih nog, ima pa to srečo, ker mu ljudje nosijo hrano, ko pridejo po vodo.

foto: osebni arhiv

Vodni izvir v Srbiji

Nekoliko kasneje se je mimo pripeljal starejši par in napolnila sta kar 60 l Coca-Colinih plastenk, ker je ta voda boljša od mestnega vodovoda, čeprav je tudi tista pitna. Sam sem si ta čas že privoščil krajšo kopel in v dar prejel nekaj odličnih sliv.

Naslednji dan sem po treh letih ponovno kolesaril skozi peš cono v Šabcu, ki se ni dosti spremenila, in končno sem si lahko zopet privoščil Nesquik lučko. Pri nas jih namreč ni, in prav lučka Nesquik je ena izmed drobnarij, ki mi je živo ostala v spominu z mojega kolesarjenja do Črnega morja.

Peter Osterveršnik

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

MAXIMA CULPA, 1. DEL

monika.buhancic@kraljiulice.org

Ker se bodo prav kmalu pričele vse norije okoli decembrskih praznikov, je pravi čas, da spregovorim tudi o svojem odnosu do vere.

Od malih nog sem »verna«. A ne verna v klasičnem smislu. Nobena svetovna religija mi še ni podala popolnih odgovorov, zato ostajam veren ateist, če je to smiselno. Verjamem v nekaj več, v nekakšno energijo, vendar ne verjamem v moškega, ki je bil brezmadežno spočet ali v kakšno drugo podobno pravljico. Še najbolj blizu so mi filozofije, ki prihajajo z vzhoda. Indija, Kitajska, Tibet, Šrilanka ... Njihov pogled na svet, pojav, imenovan akcija-reakcija, popolna odsotnost postavljanja človeka na piedestal in prepričanje, da smo pomembni zgolj mi sami in da je vse, kar nas obkroža, tam samo zato, da služi nam in našim egoističnim razvadam, spoštovanje vsega živega ... Pa vendar se celo tu razlikujejo pogledi in prepričanja. Medtem ko, denimo, na eni strani Indije ubijanje in uživanje živali predstavlja velik greh, je na drugi strani iste države to čisto sprejemljivo in ljudje jedo meso tako, kot to počno v večini sveta. Skratka, iz vsake religije in filozofije sem si vzela nekaj malega in si sestavila svojo lastno religijo. Vera mora človeku tako ali tako služiti kot orodje, s pomočjo katerega poskuša biti iz dneva v dan boljša oseba, oziroma se trudi vsaj ne škodovati drugemu in predvsem biti srečen. Človeška pokvarjenost je prispevala k temu, da so religije skorumpirane in prilagojene človeškim potrebam. Medtem ko sama priznavam dejstvo, da je človek, imenovan Jezus iz Nazareta, resnično obstajal in da je bil velik duhovni mislec, me motijo podatki, ki so kontradiktorni. Cerkveni veljaki tistega časa so predhodnico današnje Biblije temeljito *spucali* in prefiltrirali, ter jo z *efbiajevsko* natančnostjo editirali oz. cenzurirali do te meje, da je odgovarjala njihovim lastnim potrebam in prepričanjem o tem, kaj naj bi ljudje potrebovali.

Naj pa se vrnem na začetek. Leta 2003 me je priljubljeni voditelj Jon Stewart v eni svojih oddaj seznanil z aferami, ki so se dogajale v ZDA in so povezane z duhovniki. Ti so dolga leta spolno nadlegovali otroke, ki so jim jih zaupali. Tema me je takrat tako pritegnila, da sem, na pol zblaznela, ure in ure visela na internetu in se poglobila v celotno tematiko. Ker sem imela sorodstvene vezi v bivši skupni državi, sem bila kot mlajša seznanjena tudi s pravoslavno vero. Zanimivo, da sem že kot otrok globoko v sebi čutila, da je to boljši in bolj naraven pristop k duhovščini, saj duhovnik živi običajno življenje: je poročen in ima otroke, če pa v sebi čuti nezadržni klic k celibatu, mu je to seveda omogočeno z življenjem v samostanu. Že takrat sem vedela, da enostavno ni naravno, da so vsi

duhovniki v celibatu. Leta kasneje se je moja domneva samo še potrdila, saj so bili razkriti prej omenjeni škandali. Najbolj zanimivo od vsega pa je, da je najvišji cerkveni vrh vedel za dogajanje in ga ni niti kaznoval, niti poskušal ustaviti, zaježiti ali kako drugače zaščititi tiste najbolj nedolžne in najbolj ranljive med nami, naše otroke. V ZDA je vsa zadeva v javnosti eksplodirala zaradi enega samega pisma. Avtor pisma je bil odrasel moški, ki je bil v otroštvu oddan v katoliško šolo za gluhe otroke v Milwaukeeju. Sledil je val obtožb iz vseh krajev in držav, kar je posledično pripeljalo do raziskave na samem sedežu Katoliške cerkve, v Vatikanu. V pismu obtoženi oče Lawrence Murphy, sicer vodja šole, je dokumentirano zlorabil najmanj 180 fantkov v starosti od 9 do 12 let ter približno 20 fantov, pri katerih se je zloraba nadaljevala do njihove polnoletnosti. Nekateri dečki so po končani šoli v dijaškem domu ostali in se tam zaposlili in, kar je seveda neizogibno in najbolj žalostno pri sistematični spolni zlorabi, tudi sami postali napadalci. Med raziskavo so organi naleteli na večinoma gluha ušesa, sam papež Benedikt je bil seznanjen z dogajanjem, vendar nikdar ni ukrepal. Prav tako ni storil ničesar njegov predhodnik, priljubljeni Janez Pavel II. Ko pričnete z branjem vseh izpovedi, morate imeti resnično močan želodec. Najbolj me je pretreslo dejstvo, da je Katoliška cerkev ustanovila t.i. oddelek za raziskave seksualnih dogajanj med duhovščino že leta nazaj. Prvi zapisi segajo v četrto stoletje po Kristusu. Oče Murphy je v svoj zagovor povedal sledeče: »Kot božji odposlanec sem venomer deloval v dobro otrok in v dobro družbe. Ko sem pri določenem fantku opazil homoseksualna nagnjenja, sem vso krivdo in pokoro prevzel nase. Ko sem ga spravil v položaj, da se je moral dotikati, med tem, ko ga opazuje duhovnik, sem vedel, da ga bo sram prisilil v to, da se bo homoseksualnih misli otepal kot hudič križa. Pri hujših primerih sem seveda moral sodelovati tudi sam. Le na ta način sem lahko grehe iz nedolžnega otroka vzel nase. Po vsakem dejanju sem več ur klečal v svoji sobi in neumorno molil h Kristusu za odpusčenje in prosil Božjega Očeta za dušo izgubljenega otroka. Vse sem počel samo in zgolj iz globoke skrbi za dobrobit teh fantov.«

Za konec prvega dela samo še stavek: Nikakor ni nosilni krivec religija (rimokatoliška ali katera druga), ampak krivdo nosijo vedno in povsod ljudje, in to tisti, ki zlorabijo svoj položaj za povzročanje krivice.

Vaša Biba

OBSTAJATA DVE VRSTI LENOBE: PRVA JE, DA NE POČNEŠ NIČESAR, DRUGA PA, DA POČNEŠ VEDNO ISTE STVARI.

JURIJ KUNAVER

KRALJI ULICE IN ODGOVORNA UREDNICA KRALJEV ULICE

Kralji ulice: Ali imaš izkušnje z delom pri še kakšnem drugem časopisu? **Mirjam Gostinčar:** Ne, prej se s tem nisem ukvarjala, moja osnovna izobrazba je namreč socialno delo. Delala sem na več različnih področjih - z zasvojenimi, ženskami in otroki, žrtvami nasilja (varna hiša), in potem precej let sploh ne na svojem področju, temveč v podjetju, ki se je ukvarjalo z računalništvom in programsko opremo. Po naključju (če to obstaja) sem dobila zaposlitev na Kraljih ulice. Zmeraj sem imela nekoliko veselja z branjem in pisanjem, zato so mi skupaj z drugimi delovnimi obveznostmi ponudili urejanje časopisa. Zakaj pa ne?! Obetala se je čisto nova izkušnja, ki se je v končni fazi izkazala za zelo simpatično (včasih sicer tudi stresno in naporno, saj veste, »znameniti« roki oddaje) in poleg dela v dnevnem centru predstavlja primerno ravnotežje. Delo ni rutinsko, ampak predvsem raznovrstno, kar mi je pisano na kožo.

Kaj je rdeča nit vseh člankov v Kraljih ulice?

Skupno je morda to, da so avtorji večinoma ljudje, ki niso profesionalci (zato je treba ubrati pretanjene in predvsem vztrajne taktike, da od njih dobiš, kar hočeš), in da so teme bolj blizu ulici, brezdomstvu, socialnim problemom; vsebinsko pa zelo raznolike (v smislu načina podajanja, kar pomeni od družbeno kritičnih, do osebno izpovednih - oboje pa lahko sicer na popolnoma svoj način opozarja oziroma osvetli enak problem). Sodelujejo lahko popolnoma vsi, ki izkažejo interes, tako da dobivamo prispevke tako s strani študentov, akademikov, profesionalcev kot tudi ljudi z ulice in zainteresirane javnosti.

Je pisanje dober pripomoček za rehabilitacijo brezdomnih?

Zelo. Zakaj tako mislim? Ker ima posameznik v sebi priložnost odkriti talent, za katerega sploh ni vedel (to velja tudi za delavnice, ki jih organiziramo znotraj društva za naše uporabnike in se jih lahko udeleži vsakdo glede na zanimanje). To je možnost in obenem priložnost, da se nekdo, ki prej ni imel nobene izbire, izrazi in si potrdi, da ni (samo) ničvreden ali vsaj manjvreden, tako kot ga morda tretira večina.

Nekaj številčk nazaj se je pisalo o stigmati, ki jo nosijo oz. dobijo ustvarjalci in prodajalci Kraljev ulic. Kako je s tem?

To drži v smislu, da je ena izmed funkcij časopisa pomoč brezdomcem, torej premostitvena priložnost (zanje) na poti k preživetju, in zdi se, da nekateri kupci dojemajo časopis izključno kot obliko pomoči manj srečnim ali živlensko spretnim od sebe. Ti darujejo drobšč ali celo večje zneske, saj želijo s tem (predvsem) narediti dobro delo. Pri tem pa nehoti zanemarijo drug, skoraj pomembnejši vidik, ki je časopis sam po sebi - torej vsebina. Osebo se mi zdi škoda, da nekateri časopisa niti ne prelistajo, saj bi prav lahko natisnili samo naslovnico, po kateri nas poznajo, pa bi bilo enako dobro. (Hecam se). V bistvu želimo s časopisom dati priložnost posameznikom, ki običajno niso slišani, ali (zaradi svoje pozicije) celo nimajo možnosti izraziti se ali povedati »kaj pa njih žuli«. Je pa po drugi strani res tudi, da se pogosto ne moremo znebiti slabega slovesa, katerega vzrok je neprimerna prodaja (poudarjam) peščice prodajalcev, ki to niti več niso oziroma smo jih zaradi nenehnih kršitev prodaje iz te izključili. Ti denimo mimoidočim ponudijo časopis, vzamejo denar, časopisa pa nočejo izročiti in so pri tem celo nesramni. Verjetno hočem izpostaviti le to, da enačenje neprijetnih izkušenj s časopisom in njegovo vsebino ni na mestu.

Kako vidiš prihodnost časopisa?

Sem mnenja, da se pri našem časopisu ne spreminja dosti, namen ostaja enak, posledično tudi vsebine, čeprav so raznolike. Smo pa napredovali v smislu naklade, ki je nekoč znašala običajnih 10.000 izvodov mesečno in se je zdaj povečala na 12.000 izvodov, proti koncu leta pa nasploh doseže bum. To gre z roko v roki z dobrodelnostjo, saj so ljudje pred božičem, družinskimi prazniki, ter predvsem med zimo bolj sočutni, kar vpliva na porast prodaje.

Kdaj greste v barve?

Mislim, da bomo kar ostali taki, kot smo. V tem smo posebni in to nam je všeč, saj smo po tem tudi razpoznavni. Kar se tiče ostalih cestnih časopisov

foto: Peter Pitambar Pangerc

po svetu, so vsi slej ko prej podlegli komercializaciji in pritisku povprečnega okusa. Uniformno se približujejo ostalim časopisom v težnji čim večje prodaje in s tem delno izgubljajo svoj smisel.

Kaj pa boljši, bolj bel papir?

Vsaka kvalitetnejša stvar prinese s sabo dodatne stroške, čeprav to ni osnovni razlog, da ostajamo pri tem papirju. Notranjost (vključno s črno-belimi stilom) ohranja svoj prepoznavni videz.

Se pravi, cena ostaja enaka?

To je pa tisti slajši del, cena je po moje edina nespremenljiva cena v državi in je namreč dostopna tako rekoč vsakomur.

Bi koga povabila k sodelovanju?

Nikogar konkretnega nimam v mislih, smo pa vedno odprti za nove ideje in se odzovemo na samoiniciativnost. S tem mislim, da nam ljudje pogosto sami pošiljajo svoje izdelke in potem na uredniških sestankih (sestankih uredniškega odbora) presojo, ali so primerni za objavo ali ne. Skratka, kdor koli je zainteresiran za sodelovanje, lahko pošlje svoj material na mejl: mirjam.gostincar@kraljiulice.org ali kar na: urednistvo@kraljiulice.org, lahko pa tudi preko običajne pošte na naslov našega društva (Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, Ljubljana).

Ali objava člankov v časopisu spreminja njih, avtorje?

Kakor katerega. Za tistega, ki že prej redno objavlja kje drugje, je to le dodatna objava, drugi (za katere je to prva in morda sploh edina priložnost) pa s tem pridobijo na samozavesti in je to odskočna deska za naprej.

Kako je delo na Kraljih ulice spremenilo tebe?

V mnogih pogledih. Primorana sem biti bolj potrpežljiva, stalno v komunikaciji z drugimi (kar prej ni bila ravno moja močna točka) in predvsem bolj verjamem v to, da je (skoraj) vse mogoče. Zato zlepa ne obupam.

Peter Pitambar Pangerc

NIKOS - RAJ ZA RAZISKOVALCE ZGODOVINE IN ARHEOLOGE

Odhod letala proti največjemu in najjužnejšemu grškemu otoku, Kreti. Moja davna želja se bo uresničila: videti in hoditi po zibelki evropske kulture.

Letalo se že dviguje. Sledi let do Heraklion. Prosti čas bom izkoristila za zadnji prelet zapiskov o znamenitostih, ki jih ne smem spregledati, fotografirati in zapisati.

Vem, da se je tukaj, v podzemeljski jami na gori Ida, rodil oče vseh bogov in ljudi Zevs, ki je moral na svoji poti premagati očetovo detomorilsko požrešnost. Vsi Homerjevi epi so vezani nanj. Postal je porok miru, reda, modrosti in pravičnosti. Postavil je zakone nebu in bogovom. Poslej so mestom in ljudstvom vladali kralji, ki so jih morali spoštovati. Otok je poseljen več kot sedem tisoč let. Okusil je rimsko osvojitve že pred našim štetjem. V 13. stoletju so ga prevzeli Benečani. 1669 je pripadal Turčiji in šele 1913 spet Grčiji. Gorato ozemlje se prepleta s planotami, kjer so nepregledni nasadi vinogradov, oljk in plantaže pomaranč, limon in banan. Kajpada je razvita moderna veja gospodarstva - turizem.

Hitro pogledam skozi okno, saj letalo že pristaja. Hvala vam. Pripravili ste mi lepo presenečenje. *Kalimera*. Želim si tak razpored: česnov kruh, žganje iz rozin, veselje in življenje. Čaka me najstarejša evropska kultura - minojska (2600-1100 pred našim štetjem) z ostanki mogočnih zgradb, ki so vidne še danes.

Arheološki muzej, ki hrani enkratno zbirko umetnin, je zaprt zaradi stavke delavcev. Sprehod po trgovski ulici Agora, kjer se vrstijo kavarne, pivnice in prodajalne. Zaslišim tiho muziko in se usmerim proti zvoku: Mikis Theodorakis - Romyossyni. Vstopim in kupim.

Naslednja postaja je prestolnica pravljičnega kralja Minosa, ki naj bi bil sin Zeusa in Evrope. Njegova žena je rodila Minotavra, človeško bitje z bikovo glavo. Oče ga je zaprl v Knossos - labirint, palačo s številnimi stopnišči, dvorišči, dvoranami s stebrišči, hodniki. Posnetki. Izreden vtis. Včasih je bilo okoli mesto s sto tisoč prebivalci. Dedal ga je gradil 26 let. Pogumni in hladnokrvni atenski kralj Tezej pa ga je nato ubil, ker se je hranil s človeškim mesom mladenk in mladeničev iz Aten. To kraljevsko palačo so izkopali v začetku prejšnjega stoletja. Skupna večerja s folklornim programom. Okusi so se pomešali z glasbo v okusno in nepozabno doživetje. Manj znano kot italijansko ali francosko. Prevladuje morska hrana in kajpada ovčjetina in jagnjetina. Veliko imajo ovčjega in kozjega sira. Nikoli ne uporabljajo masti. Oljčno olje je pri jabolčni piti (*milopita*). Ob njej pa sveže iztisnjen pomarančni sok.

Raj za vegetarijance: solata po kmečko (*salata therini*): kumara, feta sir, paradižnik, čebula, zeleni feferon, paprika, črne olive (mnogo boljše od zelenih), majaron in peteršilj. Če ne ješ na žaru pečenega mesa, lahko le *tzatziki* - hladna jogurtova jed s kruhom in z na kose narezano svežo zelenjavo. Najboljša je, ko eno noč počiva v hladilniku. Malo spominja na *gazpacho* (špansko hladno juho). Prava eksotika sta česnov kruh in grška

Damjan Majkic

sarma (*dolmadakia*) iz trtinah listov ter *gyros* (pita, napolnjena z zelenjavo ali mesom). Na koncu *metaxa* (žganje iz rozin). Izlet na planoto Lassithi, kjer se razprostira okoli deset tisoč mlinov na veter, s katerimi meljejo žita in namakajo polja. Poletja so tu zelo vroča. Šofer našega avtobusa je pomotoma zapeljal na prepovedano območje do vojaške utrdbe. Za dušo pa še obisk samostana Kardiotissa-Kera iz 12. stoletja. Menih je z dvema vrhema zvonil kar z dvorišča pred njim. V vasi Dzermadis naročim grško kavo, v vaškem srečališču, kjer sedijo sami moški.

In za konec pod goro Ida (*idi*), ki se dviga 2498 metrov visoko. Tukaj je zapisal grški pesnik in pisatelj:

»Upam zastoj,
verujem v nič,
zato sem svoboden.«

Nikos Kazantzakis, od 1883 do 1957

PAVLA PLAVC

foto: osebni arhiv

Gostujoči kolumnist:
Dario Zadnikar

NEZADRŽNO TIKTAKANJE

020
KRALJI
ULICE

Velika recesija, ki je zajela svetovno gospodarstvo, ima globlje korenine kot le zlom finančno-dolžniškega in špekulacijskega ter z njim povezanega nepremičninskega sektorja. Tudi razraščanje neoliberalne ideologije in z njo povezane kulture pohlepa sta zgolj posledica globlje sistemske logike, ki se ji ni mogoče ogniti s površinskimi popravki. Že iz velike depresije, ki je izbruhnila leta 1929 in se končala z drugo svetovno vojno, se lahko naučimo, da sta uničenje materialne osnove in desetine milijonov ljudi, pa tudi kulturno uničenje, ki ga je zagrešila totalitarna politika - torej nekakšno globalno resetiranje -, botrovali gospodarskemu vzponu, ki je segel vse do srede sedemdesetih let. Paradoksalno: zlata leta prejšnjega stoletja ne bi bila mogoča brez te civilizacijske katastrofe. Verjamem, da današnja obsedenost s permanentno globalno vojno proti terorizmu, h kateremu sodijo vsi, od Al Kaide do mulcev, ki si izmenjujejo piratske datoteke, ne more ustvariti takšnega blagodejnega učinka za kapitalizem, kot je bilo to resetiranje z drugo svetovno vojno.

In zakon padajoče profitne stopnje neusmiljeno tiktaka ... Vedno težje je v pogojih globalnega tekmovanja iztržiti dobiček za kapitalske investicije. To, da te potem bežijo v finančne špekulacije in pokrske turnirje z vrednostnimi papirji, gospodarsko krizo samo pospeši. Kratkoročna rešitev se zdi v zmanjševanju »stroškov« oz. povedano naravnost, zmanjševanju plač in intenzifikaciji dela. Ti stroški se seveda zmanjšajo tudi z odpravljanjem političnih in socialnih svoboščin. »Privatizirajmo javne storitve, kot so to šolstvo, zdravstvo, javno infrastrukturo, komercializirajmo kulturo in raziskovanje, pa bo vse dobro!« »Demontirajmo socialno državo, odpustimo desetstisoče javnih uslužbencev (učiteljev, zdravnikov itd.) in gospodarstvo bo ozdravelo!« Seveda je to le kratkoročno in precej naivno bežanje pred neusmiljenim zakonom padajoče profitne stopnje. Tudi upanje na čudežne nove tehnologije je prazno. Tudi te, po začetnem zagonu, zmanjšajo cene

izdelkom, tako da dobiček globalnega gospodarstva ne bo večji. Finančni centri in megakapitalske združbe se dobro zavedajo, da takšno zmanjševanje »stroškov« (plač, pravic, demokracije, spodobnega življenja ...) večja možnosti družbenega zloma, pa bodisi kot revolucije ali nekakšnega novega barbarskega fašistoidnega totalitarizma. Zato se politični predstavniki te zmedene kapitalske moči, ki jih v našem delu sveta predstavlja zlasti bruseljska Evropska komisija in nasploh politika zategovanja pasu, lotevajo nove taktike: opustošenja evropske »periferije«, na račun katere se bo odložila stagnacija tradicionalnih centrov (London-Pariz-Berlin). Grčija, Portugalska, Španija, Irska, najbrž tudi Italija in tudi vse »novoevropske« (beri: bivše socialistične) države se morajo resetirati oz. opustošiti. Ali ste se vprašali, zakaj so propadli nekoč uspešni slovenski kooperanti nemške avtomobilske industrije? Je to mogoče majhen simptom izvoza socialne krize, medtem ko se Merklova Angelca lahko ponaša z najnižjo brezposelnostjo? Ste bili v kakšnem našem Bauhausu? Prepolne blagajne, za katerimi delajo podplačane študentke, ko iščeš prodajalca za nasvet, pa ga komajda najdeš med policami. Nedaleč v Celovcu je povsem druga zgodba: nakup je umirjen, gneče ni, dobro plačani redno zaposleni delavci so ustrezljivi. Ne vem, kje ima korporacija večji dobiček. Evroburokrati in njihove oprode širijo raznorazne ideološke pravljice. Mobilnost? Ljudje se po Evropi prosto selijo in iščejo zaposlitev. Haha, pa kje so zdaj ti švedski strojniki, nemški kemiki, angleški računalničarji? V Celovških dvorih jih čakajo poceni stanovanja. Po drugi strani pa tisoče mladih, ki jih je izobrazilo naše javno šolstvo, odhaja tja, kjer trdijo, da je treba naše javno dobro oklestiti in privatizirati. Bilo bi le razpihovanje nekakšnega novega nacionalizma, če bi poudarjali zgolj to diferenciacijo na sever in južnjaško periferijo, kamor sodimo tudi mi. Vse uradne statistike ekonomsko razvite in z visokimi humanitarnimi standardi okrancijane Evrope se ognejo

foto: Žigažaga

socialnemu dnu prekerno zaposlene mladine in zlasti na suženjske razmere obsojene nedokumentirane migracije. Obraz Evrope se začne pred Lampeduso! Vsi ti evrokapitalistični in nasploh neoliberalni ukrepi ne rešujejo nič, razen tega, da si zatiskajo oči pred njihovim temeljnim pogojem delovanja - resursi so omejeni, neskončna rast ni mogoča, profitna stopnja nezadržno pada. A že Žižek nas je opozoril na groteskno značilnost tega sistema, ki si lahko zamisli svoj konec v najrazličnejših vojnih, kozmičnih in bioloških kataklizmah, le tega ne, da bi se vsaj malo reformiral. Po mojem prepričanju tudi takšno reformiranje ne bi pripeljalo nikamor, biti bi morali bolj radikalni in se začeti pogovarjati o tem, kaj je dobro življenje, in ustrezno delovati. Bojim se, da se ljudje nekje globoko v sebi zavedajo, da bi to povzročilo neizmerne žrtve, zato raje vegetirajo kot krave v sodobnih računalniško vodenih in avtomatiziranih hlevih. Kaj pa jim manjka? Rešitelj je vedno upravljavec sistema. Zdaj Zoki, zdaj Janez J. Zamisliti si svet zunaj hleva? Pašniki? Kaj sploh je to? Kriza kot zgolj kriza udobja in ne želja iti onkraj? Iz tega ni mogoče kovati vstaje.

FILMOFILIJ, 8. DEL

IZZIVI

Ugotavljam skratka, da je prvi filmski izziv, vsaj zdaj, v tem obdobju mojega zimskega mirovanja, posneti neko filmsko vajo, ki bi obsegala nekaj minut končnega filmskega izdelka, da pa bi si popolnoma določil smernice, si zastavljam cilj: film mora vsebovati vse tri elemente, ki smo se jih učili v šolskih klopih, to pa so: začetek, jedro ali konflikt, dramatiziranje in pa seveda twist - popolni preobrat oziroma smiselni zaključek. Da zadevo še dodatno omejim, bi za cilj lahko določil, da film ne sme vsebovati nobenega dialoga oziroma mora ostati izdelek nem. Zdi se mi namreč, da je največji filmski izziv narediti filmski izdelek ali vajo, ki ne vsebuje dialoga, znotraj tišine pa je treba kreirati konflikt, s pomočjo kadrov, glasbe, popolne filmske tišine ali neprijetnega šuma. Ne vem, ali bi to še bil film ali bi se temu že lahko reklo filmski strip živih bitij z glasbeno spremljavo. Predvsem bi se moral ukvarjati z jasnostjo likov in s tem, kako graditi konflikt med dvema udeležencema. Slediti bi moral temu, da gledalcem med spremljanjem filmskega

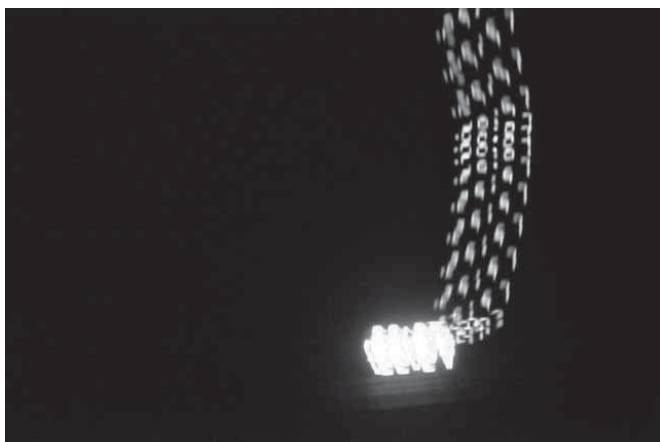
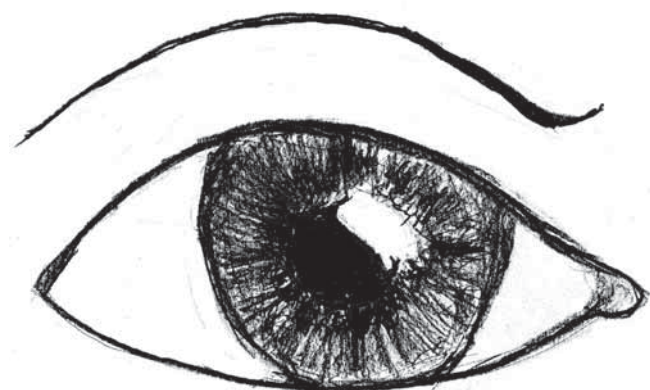

foto: Žigažaga

platna, televizorja ali ekrana ne bi bilo niti sekundo dolčas. Vsako zapleteno misel, bi moral verjetno še dodatno poenostaviti in da bi videl, če je utemeljena, bi jo moral preizkusiti še v praksi. In že sem pri zamisli, da bi nem taval okoli in se poizkusil sporazumevati z drugimi. Zna se zgoditi, da bi kaj hitro obupal, ko bi pokasiral par nerazumevajočih in jeznih pogledov.

Ampak kaj naj, domišljija me lahko odnese tako daleč, da vsaj uro preživim v njej. Skratka, vse se začne v glavi. Naj vam tekne.

Žigažaga

Nik-posthumno

Tanja San in Gwen:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN

PO SKUPNEM PREŽIVLJANJU ČASA S TABO SEM SE PRIVEZALA NATE,
TE ČUTILA IN UMILA VSE PRETEKLE OSTRIGE.

GENETSKO SVA SE POSEDEMNAJSTKALI IN OSTALI ... TAM.

NAJIN JE BIL TRG,

NAJINI SO BILI MIMOIDOČI,

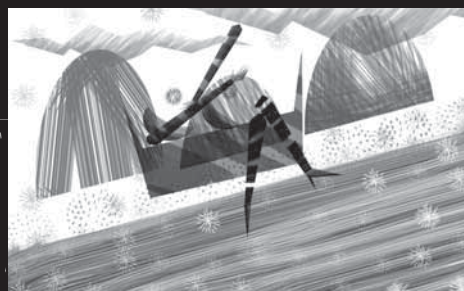
NAJIN PARK IN VSE TISTE POJAHANE KLOPI.

BILA SI LEPA,

BILA SI GOĻA

IN JAZ TVOJA PROMOCIJA.

DANES RAZMIŠLJAM O TISTEM KOŠČKU TVOJEGA ANIMALNEGA MOZAIKA.

Severa

GWENI

PO SKUPNIH NOČEH PRIVEZANIH TELES,

V POTNIH DLANEH POSEDEMNAJSTKANIH DOTIKOV,

SAMA ZDAJ TAVAM PO TRGU PREKLANIH DREVES,

POTAPLJAM SE V KOŠČKIH NESKONČNIH MOZAIKOV.

NAJIN JE BIL SVET IN PADAJOČA GRAVITACIJA,

ZLEPLJENI UM IN NOTRANJA BLAŽENOST,

KO MRTEV JE RAZUM, IZGUBLJENA PROMOCIJA,

MENE ŠE UGRABLJA GENETSKA POVEZANOST.

Kraljevi recenzor:

DANS LA MAISON

Film francoskega avtorja François Ozona v slovenskem prevodu »V hiši«, nastal v letu 2012, je na prvi pogled vsaj vsebinsko nekoliko podoben filmu *Stranger Than Fiction* ali v prevodu »Bolj čudno kot fikcija« nemškega avtorja Marca Forsterja. Učitelj svojim učencem podaja v ustvarjanje slovnične spise in ob tem pri svojem učencu opazi, da ta črpa osnovo za besedila iz opazovanj in dogajanj, ki se odvijajo pri njegovem sošolcu doma. Nadarjenega fanta začne spodbujati k pisanju in to kmalu postane osrednje dogajanje filma. Fikcija se prelevi v realnost in med morjem in oblaki ni več bistvene razlike. Film s svojo zgodbo stoji in mislim, da bi moral biti za večino evropskih gledalcev zanimiv. Tudi tokrat se je projekcija zgodila v temni in glasni dvorani mestnega kina Dvor.

Žigažaga

foto: arhiv Kinodvora

WILLIAM S. BURROUGHS: DŽANKI

Prva avtorjeva knjiga je v Sloveniji, čeprav leta 1992, izšla v samozaložbi. Pa saj tudi sedaj situacija ni mnogo drugačna. Stari osli, ki so samo preveč navajeni, dobivajo vedno nove naklade in nagrade. V knjigi Will avtobiografsko opisuje ameriško džank sceno v njenem samem rojstvu, na kapalki, t.j. še pred izumom injekcijske brizgalke, ki je luč sveta zagledala nekje v petdesetih letih prejšnjega stoletja. Podrobni opisi sledijo vsem narkomanskim

stopnjam in preobratom, vsej množici karakterjev, pa tudi gej sceni, ki ji je bil v starejših letih vse bolj privržen. Prva in zadnja džank knjiga.

Peter Pitambar Pangerc

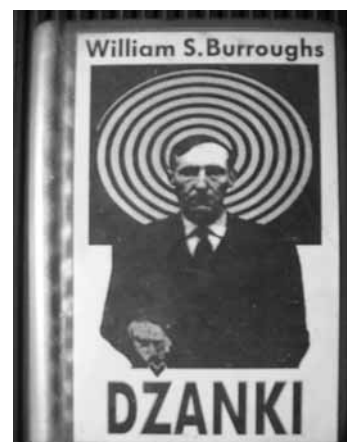

foto: Peter Pitambar Pangerc

EMINA DJUKIĆ, JAKA KRAMBERGER: ISKANJE OBZORJA - IN QUEST OF A HORIZON (FOTOREPORTAŽA)

Beseda je čas v podobi, podoba je čas v besedi, čas je beseda v podobi, podoba je beseda v času in nič od tega ne drži.

Peter Pitambar Pangerc

foto: Peter Pitambar Pangerc

BRANKO POTOČAN & FOURKLOR: SIJAJ

V Linhartovi dvorani Cankarjevega doma so premierno uprizorili plesno-gledališko predstavo *Sijaj* avtorja in režiserja Branka Potočana v izvedbi gibalne skupine Fourklor. Predstavo *Sijaj* so skupaj s Potočanom soustvarili Tina Janežič, Jana Menger, Sebastjan Starič in Dušan Teropšič. V njej nastopajo še plesalke Enya Belak, Tamara Polanc, Tini Rozman in Veronika Valdes ter plesalke na tkanini Lucija Adamič, Nina Bučuk, Nina Grguraš, Kristina Martinc, Lana Mihelčič, Katja Pavlovič in Rebeka Vegelj. Dramaturgija: Andreja Kopač, video: Petra Hrovatin, avtor glasbe pa je Marko Brdnik, ki jo skupaj z Markom Lasičem med predstavo izvaja v živo. Stilistka: Barbara Stupica. Lutko, ki se v njej pojavi, je izdelal Silvan Omerzu, oblikovanje svetlobe Tomaž Štručl, manipulacija z zvokom: Jure Vlahovič, foto: Tit Filipovič. Snov za predstavo je Potočan črpal iz delovanja skupine Fourklor, katere del je tudi sam. Skozi skupino se je namreč v slabih 20 letih sprehodilo veliko plesalcev, igralcev, glasbenikov, cirkusantov in performerjev, ki so v mozaik celote prinesli vsak svoj delček in s seboj odnesli novo izkušnjo. Po njegovih besedah je izhodišče predstave prehojena pot posameznega umetnika; od prvih korakov nedolžnosti, iskrenosti in obetov za prihodnost prek vzponov in padcev do danes. Meni osebno je bilo sicer zanimivo, a na koncu malo dolgočasno, kar sem razbral tudi iz komentarja gledalke, ki je izjavila, da bi lahko pokazali kaj več.

Andrej Pugelj

foto: Tit Filipovič

023
KRALJI
ULICE

JEAN GENET: SLUŽKINJI, SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE, 21. 09. 2013

V režiji Vinka Möderndorferja ter ob igri Janje Majzelj, Daše Doberšek in Olge Kacjan je bila v polni dvorani Stare pošte Mladinskega gledališča odigrana predstava o dveh sestrh, ki delata kot služkinji pri nekem bogatašu. Zaradi ene od njiju ta pristane v zaporu, saj njegovi posli, in posledično tudi bogastvo, niso ravno čisti. Tako služkinja Claire odpošlje nekaj anonimnih pisem, ki gospodarja pošljejo za zapah. Njeno dejanje je podkrepljeno z neizmerno ljubosumnostjo do njegove žene, ki poseduje nešteto izjemnih oblek. Te bi verjetno brez težav zapolnile kako večjo trgovino z oblekami. Claire jih v gospodaričini odsotnosti rada pomerja ter živi v utvari, da so bile kupljene zanjo. Kljub prigovarjanju sestre Solange Claire znova in znova kuje zarote, s pomočjo katerih bi končno prišla do tega, da bo vse to resnično njeno. Ne ustavi se niti ob misli na umor gospodarice. Njeni načrti padejo v vodo, ko gospodarja ob pomanjkanju dokazov začasno izpustijo. Gospa se po določenem času vrne in ji, podobno kot vsako leto, podari obleke, ki se jih je naveličala. Solangin spodrsrlaj je omemba dejstva, da je klical gospod in da

foto: Primož Lukežič

je na prostosti ter jo čaka v njunem stanovanju pri ljubljenem lokalu. Ko gospa odhiti svojemu možu nasproti, Claire spet začne pomerjati gospejine obleke in Solange v navalu besa skuša zadaviti sestro, vendar ta na koncu ne umre. Raje uživa v sestrini pokori in predstavah, ki si jih ob tem riše: denimo, kako jo bodo priprli in bo za vedno

obveljala kot sestromorilka. Name je predstava naredila izjemen vtis v smislu spoznanja, kako močni sta človeški nečimrnost in ljubosumnost, še sploh pa nezmožnost dojemanja/sprejemanja dane situacije, ki je pač kruta resničnost.

Marko Nakrič

Izza rešetk:

VZBUJANJE STRAHU

foto: osebni arhiv

V zavodih za prestanje kazni zapora (ZPKZ) si prizadevajo s programom zastraševanja po principu vzbujanja strahu pred sankcijami, ki bodo izvršene, če bo kaznivo dejanje storjeno. Če smem pripomniti, se mi zdi, da bi bil zastraševalni politični model bolj koristen in bi bolj deloval na nivoju širše družbe, saj strah na ljudi vpliva tako, da ne storijo skritega namena ... V primeru sociopatov gre večinoma za ljudi, ki so že zaznamovani s kriminalno kartoteko in označeni kot osebe, nagnjene k kriminalnemu dejanju - se pravi že gensko opremljene za sociopatsko vedenje. To so t.i. psihopati. Sociopati pa so osebe, ki so zaznamovane s socialnim okoljem, rečeno na kratko, sociopate je izoblikovala družba in so menda največji potencial za strokovne službe v ZPKZ. Ti so prepričani, da se jih da socializirati, reprogramirati po načelu: kar je družba izpildila, lahko družba tudi izboljša, celo popravi. S strokovnimi kadri,

seveda ... Vendar v resnici ni tako preprosto. Z vidika psihodinamike so ti ljudje zaznamovani z globokimi miselnimi in vedenjskimi vzorci, pred katerimi so pogosto nemočni, saj je statistično in znanstveno dokazano, da sociopati zločina ne načrtujejo oz. ne storijo kaznivega dejanja premišljeno, ampak na mah, torej pod vplivom trenutnih notranjih vzgibov. Torej, ko jih nekaj (družba) prizadene ali razkači. Za te notranje poškodbe pa je potrebno potrpljenje in veliko časa, da se jih rehabilitira. Glede resničnih dejstev, statistik, izsledkov in študij opazamo, da se stanje v zaporih glede dejanske rehabilitacije ne izboljšuje ali umirja, kar potrjujejo podatki o povratništvu, ki se širi. Se pravi, da rehabilitacija ne pomaga in ne deluje, ker zanj ni potrpljenja. Ali časa ...

Gostujoča kolumnista Zuzanna G.Kraskova

024
KRALJI
ULICE

PISMO LJUBEMU IZ ZAPORA, 1. DEL

08. 08. 1997 ob 23h

Edini moj!

Že deset minut držim v roki nad prebelim papirjem plastično pisalo, pola čaka, da zaorjem v njeno belino globoke brazde. Brazde današnjega, prav pretresljivega dne. Zgodile so se pravzaprav povsem navadne stvari, ki se dogajajo tebi vsak dan, ki se dogajajo otrokom vsako toplo poletje, poletje polno brezskrbne svobode. Moje poletje ni brezskrbno! Moje poletje ni svobodno! Zato navadni dogodki postanejo nenavadni in zaveš se, kaj vse si izgubil. Kaj ti nisem vsega tega povedala že davno, moj najdražji?! Kot da bi ti te iste besede govorila nekoč davno, ko sva vandrila po ljubljanskih ulicah, opazovala Prešerna, obsijanega z rumenim sojem. Mogoče takrat, ko naju je na Tromostovju ujela nevihta, ki sva se ji prepustila in jo do popolnosti užila?! Mogoče na bregovih Ljublanice, mogoče v zavetju gozda?!

Moje plastično pisalo zastane, ker ne ve, kako naj ti pove tisto, že neštetokrat povedano. Da, moj dan je poln nostalgije. Poln spominov. Videla sem peščene obale Grčije. Videla sem tebe v mesečini najtoplejše noči. Česala sem tvoje dolge lase in poslušala tvoje mirno dihanje. Vozila sva po mastni cesti, kjer šoferji pred ovinkom trobijo. Oljke so drvele mimo, vse do blatnega jezera, grških žena, ki so posedale pred hišami. Obiskala sta me Chris in Pia - Švedinja in Anglež - mladoporočenca. Joe mi je pripovedoval o svojem malem industrijskem mestecu nekje v Avstraliji, kjer družine vzgajajo alkoholike, saj drugače ne bi preživel dela v rudnikih in tovarnah. Najmlajši alkoholik v njegovi dvanajstčlanski družini je star štirinajst let. Štirinajst let v črni pokrajini. Preveč za naše duše! Obujanje spominov! Dejavnost, ki mi je lastna že vse življenje, je v zadnjih treh mesecih postala moja glavna dejavnost. Spomini! Brskanje po zavednem in nezavednem. Obujanje spominov se je pričelo z jutranjim prebujanjem v megleni dan. S posedanjem v »bivalnem« prostoru pripora. S čakanjem na »sprehod« ob 13h. Le da so naju s sopripornico namesto na »sprehod« odpeljali v knjižnico. Saj veš, kako ljubim knjižnice! A to ni bila čisto navadna knjižnica. To je bilo skladišče, polno kartonov, koledarjev za naslednje leto ... (Če hočeš naročiti poceni izdelavo koledarjev,

zvezkov, mašnic in kar je še drobnih stvari, se kot dober podjetnik obrneš na zapore, kjer imajo poceni delovno silo.) Dokler ne izveš, da državo stane tvoje mesečno bivanje v zaporu 200.000 SIT (ti pa si za 210-urni delovnik dobil 60.000 SIT - 240 SIT/1 EUR), se ti lahko zazdi, da te izkoriščajo. Nato uvidiš, da so te oropali »le« svobode. Tako kot sem zdaj izgubila rdečo nit, tako sem izgubila samo sebe na poti do »knjižnice«, ko mi je pedagoginja porinila v roke ključ, osamljen ključ na rdečem plastičnem obesku, ki se je zarezal v mojo dlan. Kako dolgo že nisem odklepala vrat!!! In čeprav so bila to povsem navadna vrata, so se moje roke tresle. Odklepam vrata! Veselila sem se kot otrok. In veselila sem se naprej, ko sem v roke jemala zaprašene knjige, ki so kot prestreljene in krvaveče ležale na tleh. Marx in Engels, Zbrana dela, I. in II. del, stare Mladine, Bulatović - Volk in zvon. Moram ti prepisati uvod te knjige. Med zaprašenimi knjigami, osramočenimi knjigami, katerih sramota dela našo sramoto še večjo, sem našla tudi veliko rdečo škatlo, v kateri so počivali govori maršala Josipa Broza Tita na LP-jih in kolutih. Zgodovina. Napačna ali pravilna, ni važno. Živelimo jo! Rasli z njo. Živelimo v stolpnih, ki so jih zanosno gradili naši dedje in pradedje. Poslušali njihove zgodbe, polne bratstva in ljubezni, polne ranjenih soborcev, ki so jih nosili na ramah skozi gozdove, doline, mrtve reke ... Poslušali smo jih. Eni smo slišali, kaj nam pripovedujejo, drugi ne. Tudi nekaj takih iz moje in tvoje generacije je še hodilo v brigade, čeprav so kadili marihuano in za delo niso dobili plačila. Šli so - prostovoljno. Mi lahko danes pokažeš človeka, ki bo delal, gradil ali nekomu pomagal zastonj? Ne zamerim komunistom in socialistom, da so hoteli pozabiti boga, da so menili ali da so sami bogovi. Ne zamerim Marxu, ki se je uprl takratni »duhovščini« in »njihovemu« bogu, katerega so si tako po zemeljsko lastili. Zamerim tistim, ki še vedno v imenu boga s svojim delovanjem boga zanikajo. Tudi sama sem med njimi - najbolj padla med padlimi.

Tvoja Sandra

NA POLJSKO! Z DRUŠTVOM NIGERIJCEV V SLOVENIJI

Četrto srečanje partnerskih organizacij iz sedmih evropskih držav v okviru projekta EPAEMSI (European Partnership on Adult Education and Mobility for Social Inclusion) je gostila poljska organizacija Stowarzyszenia WIOSNA. (Wiosna - pomlad po poljsko :-)) V Krakovu se nas je zbralo preko dvajset učečih se odraslih, pripadnikov depriviliranih družbenih skupin iz Španije, Malte, Romunije, Italije ter Velike Britanije in, seveda, Slovenije. Doma smo pred odhodom, ob podpori mentorjev in koordinatorjev projekta, opravili priprave pred potovanjem (pre-departure training) in se tako pripravljali udeležiti vrste aktivnosti, ki vse težijo k uveljavitvi in izboljšanju stopnje socialne vključenosti depriviliranih skupin preko izobraževanja, s poudarkom na neformalnem izobraževanju. Iz Slovenije smo se tega srečanja udeležili učeča se odrasla Nigerijec Ugochukhu, poročen in živeč v Sloveniji, in jaz, pod vodstvom mentorice Tamare. Do Krakova smo zamenjali kar tri letala, saj smo prestopali v Münchnu in Varšavi, in se po nastanitvi v hostlu udeležili skupne večerje. Tam smo vzpostavili prve stike s soudeleženci. Večerali smo v židovski restavraciji, saj ima Krakov, ki mu je druga svetovna vojna prizanesla z bombardiranjem, židovsko četrt, živo in aktivno judovsko skupnost, več delujočih sinagog in, za obiskovalca najlažje dostopno, odlično judovsko kulinariko. Drugo jutro smo najprej spoznavali Krakov. Poljski gostitelji so organizirali voden ogled krakovskih znamenitosti in vodič nam je ob tem povedal in pokazal marsikaj zanimivega. V podrobnosti se na tem mestu ne bom spuščal, omenil bi le to, da Slovenci nismo edini, ki imamo na glavnem trgu prestolnice spomenik pesniku (ne pa kakemu vladarju ali vojskovodji). Krakov je bil namreč dolga stoletja prestolnica zelo spremenljive poljske države in na glavnem trgu stoji spomenik Mickiewiczu, največjemu poljskemu pesniku. Morda le še to: ko je (v teh časih) najslavnejši Krakovčan Karol Wojtyła, bolj znan kot nekdanji papež Janez Pavel II., omenil, katero sladico je imel v otroštvu najraje (nekakšno kremno rezino), so vse slaščičarne začele ponujati »papeževo torto« - in si s tem tudi zelo povečale promet. Popoldne se nam je predstavila organizacija gostiteljica. WIOSNA, precej velika nevladna organizacija, ki jo je ustanovil duhovnik, po srcu in delovanju zaveden humanist in človekoljub, osredotoča svoje delovanje na tri glavne projekte: obdarovanje najrevnejših s tistim, kar resnično potrebujejo, pa si ne morejo privoščiti, in jim bo omogočilo spremembo na bolje; pomoč pri zaposlovanju težje zaposljivih z usposabljanjem za njih primerno delo in donacijami npr. prenosnih računalnikov kot delovnega orodja in seveda poučevanje dela z njimi; in pa oblika dopolnilnega pouka otrok, ki hodijo v osnovno šolo, pa imajo pri tem težave, bodisi z učnim uspehom, bodisi s sprejetostjo, z vizijo in ambicijami ...

Ta projekt smo drugi dan obravnavali kot njihov primer dobre prakse: Delo s šolarji je osnovano na formuli »ena - na - ena«: mentor prostovoljec se enkrat na teden po šoli dobi z učencem in se kar tam z njim pogovarja o preteklem tednu, kako je bilo, s čim se je spopadal, s čim je imel morebitne težave. Potem se posvetujeta, kako bi se to dalo rešiti. Po vsakem srečanju, ki traja eno uro, mentor vpiše v učencev »indeks uspehov« uspeh, ki ga je dosegel v tem tednu. Po koncu šolskega leta je ta poln dosežkov, katerih se sam morda niti ne bi zavedal ali pa jih ne bi jemal kot take. Rezultat so bistveno boljša samopodoba, vera

foto: Tamara Nanayaa

v prihodnost, zaupanje v lastne sposobnosti, polet ambicij in približen vpogled v to, kaj lahko pričakuje od svojega življenja. V veliki večini je rezultat bistveno boljši učni uspeh. Zato so v projekt vključeni tudi starši in šola. Učenci pravijo, da se jim je po enoletnem sodelovanju z mentorjem razpoloženje in sploh vse bistveno popravilo: odnosi v družini, med vrstniki in v družbi na splošno. Udeleženci EPAEMSI mobility izleta smo kot neposredno izkušnjo primera dobre prakse prejeli vsak svoj indeks uspehov in vanj eden drugemu vpisali, kar je po našem mnenju v teh nekaj dneh uspelo drugemu. Tudi sam imam nekaj fantastičnih zapisov. Popoldne drugega dne smo se predstavili predstavniki partnerskih organizacij. Pri predstavitvi Društva Nigerijcev v Sloveniji in predstavitvi naše ljube Slovenije smo odlično sodelovali vsi trije, Ugochukhu, Tamara in jaz, in pustili zelo dober vtis. To je dobro, saj smo zdaj mi na vrsti, kot gostitelji naslednjega mobility srečanja. Dan smo zaključili z medkulturnim druženjem in praznovanjem, na katerem smo se medsebojno pogostili s hrano in pijačo dežel udeleženk, s poljskimi gostitelji pa smo plesali poljske plesne in se ob tem imenitno zabavali. P. S. Žal moram z vami deliti trpko izkušnjo, v kateri smo bili posredno udeleženi in sicer na letališču. Ko smo presedali na letalo v Münchnu, je letališka policija ob pristanku iz Krakova izmed vseh potnikov izločila Ugochukhuja, edinega črnca na letalu, in mu popolnoma neupravičeno preverjala dokumente - saj je bil vendar v tranzitu in je svoje dokumente pokazal že pri vstopu na letalo v Krakov. Upoštevajoč nasvet španske kolegice, odvetnice je Tamara povprašala policistko in policista po imenih in namenu njunega tako diskriminirajočega postopka. Pričela sta se opravičevati, češ da le opravljata svojo službo. Dejstvo pa je, da če ne bi mi ustvarili napetosti, bi oni verjetno mislili, da je s takšnim ravnanjem vse v redu. Žal se pri vsem našem prizadevanju za medkulturni dialog in spodbujanju strpnosti in socialnega vključevanja depriviliranih družbenih skupin takšne zadeve še vedno dogajajo. A nas to ne bo ustavilo: še brcamo! Društvo Nigerijcev v Sloveniji nadaljuje z učenjem slovenskega jezika in kulture z namenom socialnega vključevanja, polne enakopravnosti vseh tukaj živečih ljudi in tolerance ter enakih možnosti za vse.

Primož Časl

PISMA BRALCEV

Spoštovani!

Želim pohvaliti gospo, ki dela na Kongresnem trgu v garaži, kjer prodaja Kralje ulice. Gospa (mislim, da je Mirjam) je zelo prijazna, videvava se vsak dan in moram vam povedati, da sem zares presenečena, kako zna pristopiti k stranki in ji ponuditi vaš časopis, s kratkim opisom, komu je namenjen in kaj vse je v njem. Všeč mi je, da gospa Mirjam ponudi časopis tudi tujcu in mu ga celo proda, tako da zasluži vso pohvalo. Želim vam, da bi imeli še več takih prodajalk in prodajalcev.

Lepo vas pozdravljam, Anamarija Vovk

Pozdravljeni!

Današnji dogodek me je zelo razburil in vam želim to tudi povedati. Ko sem se vračala proti avtobusni postaji po Nazorjevi ulici, se je že od daleč slišalo glasno dretje. Ne le jaz, temveč vsi ljudje smo se ozirali, kaj se dogaja. In končno: eden vaših fantov (Kralji ulice) ... zelo grdo je zmerjal žensko, ki ni hotela kupiti revije. Verjetno je bil razburjen zaradi vročine, sem pomislila. On nato stopi k meni. »Boste kupili revijo?« »Danes žal ne.« »Kako ste lahko taki?« »Ne morem, nimam.« »Sram naj vas bo.« Ob meni je hodil približno 20 m in me zelo glasno kritiziral in na koncu podhoda Nazorjeva-Čopova se ustavi in me pljune v hrbet. Doma sem z Viča in vašim fantom s sinom pri Hoferju in Sparu vedno dava denar (ne da bi vzela revijo), naj imajo zase. Če ni žalostno, da se tako obnaša in s tem meče slabo luč na ostale, ki niso nič krivi. Dal mi je misliti, ali naj še kdaj kaj prispevam in mislim, da ljudje na Nazorjevi, ki so bili priča dogodku, mislijo enako. Žalostno ...

Gospod pri Hoferju bo vedno deležen ...

Lep pozdrav

Cenjenim bralcem/bralkam in kupcem/kupkam časopisa predlagamo, da si preberejo tozadevni odgovor društva oziroma uredništva na (podobno) pismo bralke, ki se nahaja v Kraljih ulice št. 86, stran 26.

Poleg tega pa prilagamo sestavek, ki ga je v imenu prodajalcev sestavil eden izmed njih:

KO PRODAJAJO ČASOPIS TISTI, KI GA NE BI SMELI, IN S TEM KAZNUJEJO TISTE, KI GA LAHKO.

Revije Kralji ulice lahko prodajajo samo pooblašteni prodajalci, ki imajo izkaznico z imenom in številko (trimestno), vendar pa se najdejo tudi taki, ki imajo prepoved prodaje (zaradi vsiljive prodaje ali beračenja). V Ljubljani so približno trije, za katere prodajalci vemo, da imajo prepoved, vendar še kar prodajajo. Kako in kje dobijo časopis, sicer ne vemo, ker pravi prodajalci nikoli ne bi prodali ali kupili časopisa za te osebe, vendar se očitno vedno najde kdo, ki jim ga proda, čeprav ve, da s tem škodi drugim prodajalcem in dobremu imenu časopisa. S tem pisanjem naprošam/o vse prodajalce, da imajo izkaznico s svojo številko vedno pri sebi in jo na zahtevo kupca vselej pokažejo, poleg tega pa, da kupci preverijo, da so časopisi ožigosani. Namreč, časopisi brez številke so večinoma pridobljeni nezakonito, saj prodajalci s prepovedjo številke ponavadi izbrišejo, da nihče ne bi mogel ugotoviti, odkod jim časopis. Obstajajo tudi taki kupci, ki revijo, kupljeno od poštenega prodajalca, pustijo v kakšnem lokalu ali kje drugje. Tak izvod najde ali vzame tudi kdo od tistih, ki imajo prepoved, in ga potem prodaja naprej na škodo prodajalca, ki sicer upošteva pravila. Pade lahko pritožba s strani kupca, ki leti na poštenega prodajalca. Kupce zato naprošamo tudi, da kljub številki na časopisu zahtevajo izkaznico, saj se številki na časopisu in izkaznici morata ujemati. Velikokrat se zgodi, da mi, ko ponudim revijo, ljudje rečejo, da zaradi slabih izkušenj z agresivnimi, vsiljivimi, zadetimi ali pijanimi prodajalci revije nikoli več ne bodo kupili. S tem smo v bistvu kaznovani tisti, ki prodajamo v redu. Prav tako kupce naprošamo, naj v primeru, da naletijo na prodajalce, ki ob prodaji beračijo na račun Kraljev ulice, to sporočijo na telefon društva. Če pa se čutite s strani prodajalcev ogroženi, lahko pokličete tudi policijo. Veliko je odvisno predvsem od vas, naši ljubi kupci revij Kralji ulice.

D. J. 84

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

28. 9. >> Tudi jaz kupujem Kralje ulice. Preberem do zadnje besede. Vse pohvale vsem, ki revijo ustvarjate! Iz srca želim, da bi imela država posluš za večjo pomoč brezdomcem!!! Upokojena medicinska sestra SNMP-ja in patronaže (po ZUJF-u), Lidia :-)

30. 9. >> Kralji ulice, vsakokrat znova se me dotaknete s svojimi življenjskimi zgodbami, pesmimi, intervjuji, šalami ... Želim si, da se vaš glas razširi po slovenskih domovih in raztopi predsodke ter stereotipe v glavah Slovencev. Toplo in obilja polno jesen vam želim! In hvala za vašo iskrenost ter moč, ki jo delite tudi v najbolj trdih okoliščinah. Pozdrav iz Celja, Klavdija

4. 10. >> Star sem 19 let, vračal sem se iz Ljubljane v Celje. Na ljubljanski železniški postaji sem kupil karto za vlak in v žepu sta mi ostala še 2 evra! Pomislil sem: no, za ta 2 € si bom pa v Ljubljani privoščil nekaj v McDonaldsu, potem pa v podhodu železniške postaje zagledam prodajalca Marka, ki me prijazno ogovori. Pomislil sem, da imam doma poln hladilnik vseh dobrot in da mi na srečo ni treba skrbeti, da bom lačen, zato sem se z veseljem odrekel tistima dvema evroma in ju dal Marku, ki ju zagotovo bolj potrebuje kakor jaz! Srečno, Marko!

5. 10. >> Super časopis! Vse pohvale vsem, ki ga ustvarjate, za vse izpovedi in zgodbe. Pohvale in pozdrav prodajalcu št. 487 (op. uredništva = Josef Doruškak). LP, Sara

KLOŠARJI - DRAMA V NADALJEVANJIH, 10. DEL, ZADNJI DEL

5. prizor (zadnji, 22. prizor)

Šaci: Odločil sem se, da obdržim stanovanje. Ostali denar bom zjutraj s tega okna raztrosil mimoidočim (šolarjem, invalidom itd.). Lahko ste zraven, če ne boste preveč pijani in zaspani. In še nekaj. Največ denarja bom dal enemu zamorčku za šolanje na daljavo v Afriko. Njegov boter bom. Tako se bom še naprej počutil koristnega in, kar je najvažnejše, spet bom klošaril. O vas ne bom spremenil mnenja. Moj edini prijatelj je in bo ostal Bimbo. Ostali pa ste le znanci.

Maja: Kaj smo ti pa storili, Šaci?

Šaci: Če sami ne veste, potem vam ne morem pomagati. Pokazali ste grd obraz in srce vam je ves čas nevoščljivo bilo zame. No, tako! »Kad se propada, nek se kraljevski.«

Bimbo: Šaci, res sem srečen, da me imaš še za prjatla. Da boš spet klošaril, si nisem mislu. Čaku sem, da boš reku, da odpiras trgovino.

Šaci: O, Bimbo. Ti si mi vedno želu dobro. Kaj čem zdaj s trgovino?

Samo garal bi in se sekiral. Tako pa sem svoboden kot ptiček na veji.

Cene: Ja, samo zdaj se boš spet za denar sekiral, kje ga boš dobil. Bil sem prijazen ter odkrit in sem ga vedno nekaj nafehtal. No, samo berglo bom moral spet uporabiti. To je bila samo moja finta.

Soni (zaničevalno): Ja, večina je res bolnih. Ti se pa pretvarjaš!

Šaci: Bolje tako, kot da bi bil hinavec po duši kot ti.

Maja: Res, Šaci ni nikoli bil hinavec. Kvečjemu mi smo želeli vse od njega, nismo ga spoštovali.

Šaci: V sebi moraš dojeti, da si spoštovanje zaslužiš le z dejanji in ne z denarjem. Z zgledi in delom. Ker sam ne bom nikoli več delal, bom pač dober klošar. Tak, da me bodo drugi cenili.

Bimbo: Šaci, ti si zame kralj. Bodi vsak dan srečen za stvari, za katere drugi niso, ti si pa lahko.

Šaci (pogleda na uro): Ja, ura je še zgodnja. Poglejmo, če je pod oknom kakšen otrok s torbo, ki gre v šolo. Aha, tamle je eden. (Zavpije mu:)

»Stoj!« (Zagrabi velik šop bankovcev: »Na, mali, dam ti nekaj tisočakov in kupi si, kar hočeš.«

Otrok: Vau, hvala! A si Miklavž?

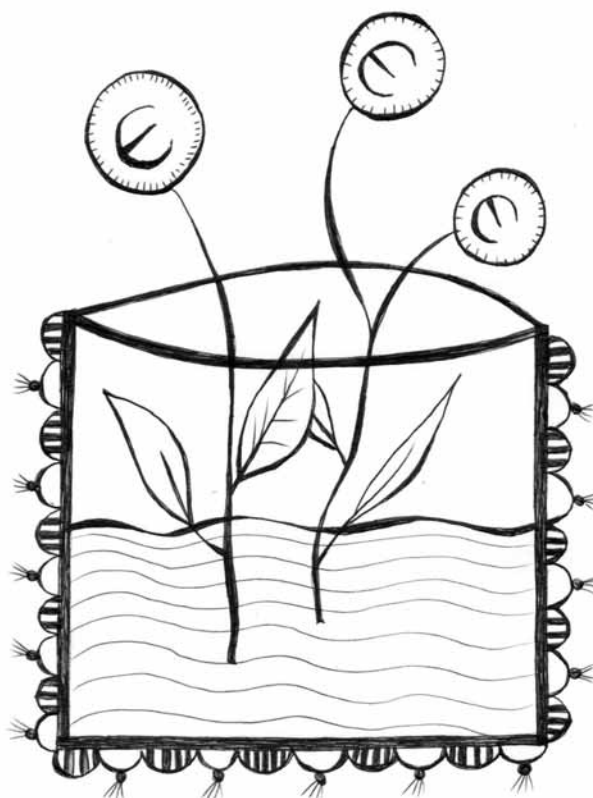
Šaci: Ne, samo znebiti se ga hočem. Naj ti bo v veselje in dobro ga uporabi.

Otrok: Hu, hu, hu. Hvala, gospod.

(Vsak med njimi pobere nekaj denarja, ki ga mečejo čez okno.)

Šaci: Stop. Dovolj bo! Ostalo naj bo za mojega zamorčka. Vse je

zmenjeno. (Ponosno:) Boter mu bom. Zdaj pa prosim vsi ven. Le Bimbo

Laura Ličer

naj ostane. Lahko greste kamor koli. Če se vidimo, se vidimo. Na pijačo gremo ob srečanju. Pojdite, pojdite k vragu.

Bimbo: Šaci, pejt greva v gostilno »Čez grlo se bo pijače trlo«. Častim.

Šaci: Ne, jaz. Prijateljstvo je spoštovanje, spoštovanje pa se ne drži vsakega.

Cene: Gremo! Dost smo videli.

Šaci: Adijo. Šele zdaj sem srečen in nič več tečen.

Konec

Barbara Jozelj

PODPIRAM!

Prodajalka Mirjam Gobec je o sebi povedala:

»Zdaj prodajam Kralje že nekaj mesecev, zame je to pozitivna izkušnja. Če imaš pravi pristop, te kupci lepo sprejmejo. Ljudje me pogosto pohvalijo, s prodajo pa sem nasploh zadovoljna.«

Kupka Nina je o časopisu povedala:

»Sem študentka in Kralje prebiram tu in tam. Lahko rečem, da so mi zelo všeč.«

Pripravila Klavdija Krapež

foto: Klavdija Krapež

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Strokovno predavanje iz cikla predavanj Ona in On, Kristina Augusta in René Descartes - dr. Dušan Rutar
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 11. 11. ob 18.00

KAJ: Potopisno predavanje Okrog sveta - Andrej Morelj
KJE: Knjižnica Jožeta Mazovca, Zaloška 61, bralnica
KDAJ: 19. 11. ob 19.00

KAJ: Strokovno predavanje Motnje hranjenja: boleče strategije preživetja - Aleksandra Rožman
KJE: Knjižnica Ig, Banija 4, Ig
KDAJ: 20. 11. ob 19.00

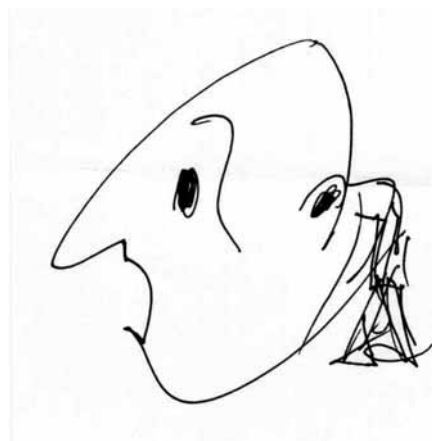
Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Angel pozabe - Maja Haderlap
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 5. 11. ob 18.00

KAJ: Večer poezije - Prepletanje verzov
KJE: Knjižnica Fužine, Preglov trg 15
KDAJ: 28. 11. ob 19.30

Razno

KAJ: Pogovorni večer - v sklopu Filmokulta: Še vedno sem tukaj, še vedno igram - Demeter Bitenc
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspilerjeva 1, dvorana
KDAJ: 5. 11. ob 19.00

KAJ: Izobraževalna delavnica in predavanje v sklopu Filmokulta - Klišeji v filmski glasbi: od nemega do zvočnega filma - Nina Novak
KJE: Knjižnica Jožeta Mazovca, Zaloška 61, bralnica
KDAJ: 12. 11. ob 19.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov:
urednistvo@kraljiulice.org.

028
KRALJI
ULICE

NIKOV CESTNI TAROT 11

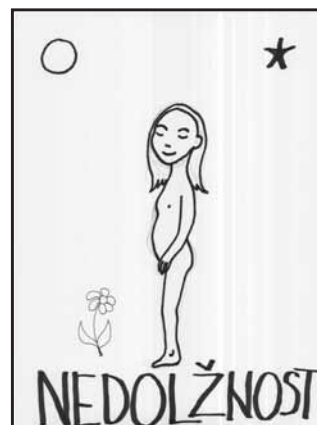
Med zapuščino našega striparja Nika Kneza je tudi načrt za zbirko 36 kart, ki naj bi po avtorjevem mnenju prikazovale najpomembnejše pojme cestnega življenja. Vsak mesec tu objavljamo tri od teh kart. K vsaki je Nikov prijatelj Marko - Kavica zapisal še nekaj besed svojega komentarja.

Miru si želimo vsi. Ne vem, zakaj ga potem ni. Več ne smem povedati, ker delam za rečne galebe.

Kralj je mož od kraljice in ni nujno, da je vladar. Več ne smem povedati, ker delam za ščinkovce.

Če ti ne dokažejo krivde, si nedolžen. Več ne smem povedati, ker delam za sokole.

OGLASNA DESKA

Iščem kakršno koli pomožno delo; pomoč na vrtu, fizično delo, nakladanje... Prihajam iz Nemčije, vendar razumem srbohrvaško. Pokličite na tel.: 051 771 444, Robert

Zima nam že trka na vrata, zato se ustavite v Posredovalnici rabljenih predmetov, kjer najdete kake drsalke, smučke, kape, sanke, pa tudi kaj za v stanovanje za okras ali za darilo. Se vidimo na Poljanski cesti 14!

Potrebujete manjša popravila doma? Keramika, laminat, montaža pohištva? Ali pa urejanje okoli hiše? Na razpolago smo vam zelo ugodno - v borbi za preživetje. 031 33 88 24, Tanbi

Udeleženci glasbene delavnice in delavnice izdelovanja instrumentov iz recikliranih materialov so pod vodstvom mentorja Iztoka Korena v marcu izdali CD z naslovom Ulične žvrgoljivosti.

Naročila zanj sprejemamo preko mejla: urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, CD pa je že možno kupiti tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2 €.

Obveščamo bralce Kraljev ulice, da ne sprejemamo več praznih pločevink, saj se je projekt Podari pločevinko, v katerem smo sodelovali, žal že zaključil. Hvala za razumevanje!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 15h - 17h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Ponosno obveščamo kupce revije in vse morebitne interesente, da je v prednovoletnem času izšla zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov, imenovana Tlakovanke (po ceni 4 €). Sprejemamo naročila preko mejla urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, dostopna pa je tudi pri naših prodajalcih. Vabljeni k nakupu!

029
KRALJI
ULICE

foto: Žigažaga

MAGIČNI LIK

pripravila: Helena Koren

Vodoravno in navpično:

- (1) Hrvaški pevec Kalember,
- (2) nebesna svetlo modra barva,
- (3) azorski otoki,
- (4) igra z 32 kartami, pri kateri izgubi tisti igralec, ki mu ostanejo karte,
- (5) antilopa z zelo dolgimi, močno koničastimi rogovi.

030
KRALJI
ULICE

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

Šale

Lojze obišče vedeževalko. Pozvoni.

»Kdo je?«

Lojze zamahne z roko in si reče: »Klinc, pa taka vedeževalka!«

Zmajček

Kaj bi dal, da se svet obrne za 90 stopinj. Lahko bi v leže pil še naprej!

Jani Zupan

Aforizmi

BOLJE IZDATI DRŽAVO KOT PUNK PRIJATELJA.

Kalašnikov

NAŠE BANKE Z LAHKOTO PRODAMO. ČE BOMO LE DOBRO PLAČALI.

N2

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, Tlakovanke (zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov), stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« - izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja ter zgoščenko Ulični žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Alain Novak iz Limbuša, Marija Zajc iz Sodražice, Matevž Šparovec iz Krke ter Siniša Cimeša, Antonija Vojvoda in Barbara Bobek iz Kamnika.

JANNE
KÄRLSSON '13

ROBERT IN MAJA

Težko izveš kolikšno moč imaš, dokler
-biti močan- ne ostane edina možnost.

